

Volja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . „ 2.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 28.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V upravljanju mesečno . . . „ 1.70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . „ 7.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 8.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 „
za dvakrat . . . „ 13 „
za trikrat . . . „ 10 „
za večkrat primeren popust.

Paročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petlitvrsta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna petlitvrsta po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izveniški ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne brailnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Društvom Slovenske krščansko-socialne zveze!

Le še malo časa nas loči do katoliškega shoda v Ljubljani. Zato pa tembolj porabimo čas, ki nas še loči do sijajnih dni, da v naših društvih najživahnejše agitiramo za največjo udeležbo. Pokažimo, da hočemo zvesto stati za svoje ideale: za vero naših dedov in materino besedo. Vsa društva, vsi člani in članice se dvignite z društvenimi zastavami 24. avgusta v Ljubljano! Naša iobraževalna organizacija naj pokaže, da je že zbrana v mogočno armado! Kjerkoli morete, povzdignite udeležbo z narodnimi nošami.

Nihče izmed nas naj ne zamudi slovesnega trenutka, ko bodo hrvaški in slovenski škofi posvetili naš narod Brezmadežni, v katere varstvu naj se razvija in ki naj ga vodi do sreče in blagostanja!

Odbor Slovenske krščansko-socialne zveze.

Volivne priprave v Italiji.

Oktober letos se vrše v Italiji splošne državnozborske volitve, in sicer prvič na podlagi splošne in enake volivne pravice. Vse stranke se živahno pripravljajo za volivni boj. Socialisti, katerih radikalno krilo se je po libijsko vojni silno okrepilo na škodo reformistov (Turatijska in Bissolatijska struja), si hočejo volivno pot utreti s štrajki. Sicer se jim je štrajk v Milanu popolnoma izpridil in končal z blamažo, kljub temu pa sedaj poizkušajo z novim generalnim štrajkom, ki ga netijo med itak nezadovoljnimi poljskimi delavci v Ferrari. Pa naj bo konec tega štrajka tak ali tak, toliko je gotovo, da si socialisti z njim ob volitvah ne bodo pomagali.

Ko je Giolitti svoj čas zbornici predložil volivno reformo, je storil to v prvi vrsti zato, da bi pridobil zase socialnodemokratske reformiste in si eventuelno zagotovil njihovo pomoč za libijsko vojno. Liberalni konservativci so bili itak na njegovi strani. Ko se je volivna reforma potem

uzakonila, so se jeli proti njej oglašati številni glasovi, češ, da bo splošna in enaka volivna pravica koristila edinole katoličanom in socialnim demokratom. Toda zdi se, da temu le ne bo povsem tako.

Od libijske vojne sem je začelo v socialnodemokratski stranki seme razdora bujno kliti in pojavile so se nevarne razpeke, ki se od dne do dne širijo. Teh razpok tudi sedanje štrajkovno gibanje ne bo odtehtalo in socialnom in volitvah ne bo izpolnilo tistih nad, ki jih očividno stavijo nani. Zgoditi bi se znalo ravno nasprotno. Tudi leta 1904. je bilo tako. Tedaj so socialisti proglasili generalni štrajk v Milanu in drugih italijanskih mestih ter bili celih pet dni gospodari položaja. V Milanu so imeli vso moč v rokah in so celo zaprečili izhajanje časopisov. Lisjak Giolitti jih je pustil čisto pri miru in jih ni nikjer oviral z oboroženo silo. Zanašal se je na odpor v ljudstvu samem in prav je imel. Teroristično početje socialnih demokratov je ljudstvo ogorčilo in pri takratnih splošnih volitvah je soderže neusmiljeno porazilo.

Tedaj so se volitev prvič udeležili tudi katoličani, čeprav „Non expedit“ ni bil še uradno odpravljen.

Danes je na čelu vlade isti zviti Giolitti, ki bo nedvomno izkoristil spor v socialnodemokratski stranki in zagotovil liberalcem, ki imajo pred splošno volivno pravico velik strah, gotove koncesije. Katoličani, ki so z zmernimi liberalci sklenili kompromis, pričakujejo volitev navdušeno in polni nad. Italijanski katoličani so proti prostozidarjem, katerih spletki so se zadnji čas razkrinkale in ostro bičale v zbornici, začeli hud boj. Povsod tam, kjer niso postavili lastnih kandidatov, bodo katoličani z vsemi silami podpirali zmerno-liberalne kandidate, samo da čim bolj oslabe protikatoliške življe. Splošno so šanse za katoličane ugodne.

Novi slebri španskega prestola.

Bivši revolucionarni voditelj španskih republikancev Lerroux je postal monarhist in opora sedanje vlade in prestola. Kakšne vrste politik je ta mož, nam povedo te-le vrstice socialnodemokratskega glasila „El Socialista“ v Madridu: »Nekaj časa je bila v Lerrouxu utelešena najživahnejša in najnespravljivejša opozicija proti monarhističnemu režimu. Pred in po »krvavi tednu« v Barceloni je bilo njegovo obnašanje dvoumno. Sedaj je krinko popolnoma snel. Naše mnenje je to, da imajo republikanci enega sumljivega

pajdaša manj, monarhisti pa enega več.

K namigavanjem socialno - demokratskega glasila glede »Ferrerjevega tedna« v Barceloni treba pripomniti, da so republikanci Lerrouxa tedaj javno označevali za izdajalca. Menda je tedaj ravno on denunciral Ferrerja kot uporniškega kolovodjo in se v uradni spomenici liberalnega ministrstva res nabajajo izpovedbe članov Lerrouxove stranke. Da je ta skupina sovražno nastopala proti Ferrerju, je bil vzrok ta, ker je Ferrer divje napadal parlamentarce in jim očital korupcijo. Zaradi tega njegovega protiparlamentarnega mišljenja so ga Lerroux in drugovi izdali.

O priliki napada na Mauro je padlo nekaj sence tudi na Lerrouxa, toda branil se je proti temu sumu z vsemi silami in zatirjeval, da ni nikdar hujškal k atentatu na Mauro. No, res je pa, da je eden napadalec na Mauro imel v žepu list »Radical« — Lerrouxovo glasilo — in da so bili ravno v tisti številki divji napadi na konservativnega voditelja.

V politiki je bil Lerroux odnekaj prava kača: krvavi članki v njegovem »Radicalu« so bili v čudnem nasprotju z njegovimi govori v zbornici, katere je pokojni Capalejas vedno hvalil kot »pametne«. Je pač resnično, kar pravi socialnodemokratsko glasilo, da imajo monarhisti enega »sumljivega pajdaša« več v svojih vrstah.

Katoliški ministrski predsednik Romanones (tako se namreč vedno sam imenuje) je katoliško Španijo za trideset srebrnikov prodal Cerki s sovražnim republikancem. Da je dobil par glasov navidezni izprobnjenec med njimi, je zavrgel katoliško tradicijo španske dežele. Lerroux, Alvarco in tovariši povdarjajo namreč, da so samo za »protiklerikalno monarhijo«. Kaj to pomeni v ustih teh mož, ki so bili še do včeraj revolucionarni republikanci, si je lahko misliti. Namesto prejšnjih proticerkvenih praks in polovičarstva se ima sedaj začeti celo delo proti katolicizmu. Alvarco in Lerroux zasledujeta politiko laiške države po francoskem vzorcu, to se pravi: redovi se izkazujejo, samostanske šole zapro, katekizem se vrže iz šol, država se loči od Cerkev in uropa njeno premoženje.

Romanones meni, da španski prestol na ramah Alvarca in drugov varnejše stoji nego na vplivu katoliške

Cerkve, ki ljudstvu vceplja spoštovanje do kralja. Dal je Cerkev brco, ki jo mora raniti in objel republikanske novomonarhiste. Maloštevilne republikanske glasove je tako drago kupil, kakor je poceni prodal katoliško državno vero. Za te maloštevilne republikanske glasove, ki so mu bili že do sledj na razpolago, kadar je šlo za kak poizkus udariti Cerkev in ki mu bodo tudi poslej na razpolago le tedaj, ako bo natanko tako plesal, kakor mu bodo oni žvižgali, za te glasove je izdal španski katolicizem, največjega prijatelja prestola. Ali se v liberalnih krogih res tako zelo zanašajo na take opore prestola, kakor je Lerroux, da se jim prav nič ne oglašajo sum, da-li ni njegovo izprobnjenje samo — taktična poteza? Ako sta prestol in oltar združena, sta na Španskem nepremagljiva, zato ju je treba predvsem razdružiti, da se potem ločena udari. Republikanci hočejo sedaj najprej doseči, da postane prestol sovražnik oltarja, da bi potem toliko lažje zmogli prestol, ki si sam izpodnika prave, zanesljive temelje.

Nedvomno v bližnji bodočnosti na Španskem ne bo manjkalo »protiklerikalnih« eksperimentov, t. j. poizkusov, da se država laizira, in kot prvo pride da vrsto pač zakon proti redovom, ki bo krut do kralja. Šah Cerkev! to je sedaj geslo na Španskem in ovinkarske poteze liberalne politike v tej smeri zaslužijo neprestano pozornost.

Položaj postaja še bolj zamotan po dejstvu, da deluje na Španskem razen protikatoliške monarhije še druga monarhistična struja, ki je katolištvu brezpogojno udana, in to so — Jaimisti. Ako monarhija Alfonza XIII. res krene na kriva pota, ki vodijo k preganjanju Cerkev, potem se ni čuditi, če ima od tega dobiček jaimistovska struja. Najbližja bodočnost španske države se nam kaže zavita v gosto temo.

Ruski siric.

Komaj dober teden se bivši zavezniki na Balkanu med seboj bojujejo in že se kaže, da so vsi utrujeni. Ni čuda, saj se ne bore, ampak mesarijo. Že v teh par dneh so izgube na vseh straneh take, da bodo kmalu dosegle one, ki jih je zahtevala osemmesečna vojska s Turčijo! Izpočetka se je Bulgarom slaba godila — kakor se danes iz Sofije same priznava — zdaj so Srbi na slabšem, ker so Bulgari res vpadli

LISTEK.

Pismo z bojišča.

Naš belgrajski dopisnik nam je z bojišča poslal zanimivo pismo. Pismo, datirano z dnem 3. julija, se je nekoliko zakasnelo, vendar je priobčujemo, ker so v pismo zanimive podrobnosti. Naš dopisnik piše:

V Belgradu se je govorilo, da pridejo prvi ranjenci ob poldnevih popoldne. Vsled velike zakasnitve je pa vlak prispel šele ob pol 8. zvečer. Od 1. do pol 8. se je zbralo k sprejemu 100.000 oseb, ki so napolnile vse ulice, ki peljejo h kolodvoru. Sprejem ranjencev je bil veličasten, orili so urnebesni klici, ranjence so obsuli s cvetjem in dame iz najodličnejših družin, na čelu jim soproga ruskega poslanika Hartwiga, so stregle ranjencem z različnimi okrepčili. Ljudstvo jih je navdušeno pozdravljalo. Ranjenci so bili silno ganjeni in so od notranjega razburjenja jokali. Lažje ranjence so spravili na vozove in tramvaje, težje ranjence so nosili na nosilnicah prvi belgrajski meščani in dame iz najodličnejših družin. Vse je tekmovalo med seboj, da stori kako uslugo ranjencem.

Vaš dopisnik se je peljal sanitetnemu vlakcu 30 km nasproti in se potem z njim

vrnil v Belgrad. Tako mi je bila dana prilika, da se osebno vidim z vsemi ranjenimi častniki, od katerih sem o poteku bojev izvedel te-le podrobnosti: Srbske in bulgarske čete so se nahajale v neposredni medsebojni bližini — tostran in onostran reke Bregalnice. Proti Štipu stoji na reki most in na tem mostu sta vedno stala na straži po dva srbska in dva bulgarska vojaka — drug zraven drugega. Nadzorujoč te straže, so se srbski in bulgarski častniki jako pogosto srečavali in se prijateljsko obiskovali. Dan pred napadom se je srbski poveljnik mrtve straže na mostu, poročnik Antonijević, sestel z bulgarskim poveljnikom — stotnikom, ki je bil izredno ljubezniv in je srbskemu tovarišu izročil pismo, v katerem pozdravlja srbskega artiljerijskega stotnika Nikodija Bogdanovića, s katerim sta bila skupaj pred Odrinom. Bulgarski stotnik je srbskemu poročniku naznanil, da so oni dobili vesti, da ne pride do oboroženega spopada in da bo o sporu razsodil ruski car; stotnik je rekel, da ga to zelo veseli. Prijateljsko so se poslovili ta večer, a že čez nekoliko ur, ko so se Srbi najmanj nadjali, so Bulgari napadli nanje z vso svojo silo. 29. junija ob pol 11. uri ponoči se je na mrtvih stražah čulo izpod mosta neko pokanje. Tisti čas so Bulgari začeli bresti preko Bregalnice, ki je 50—60 cm globoka, proti postojanki srbskega IV. pešpolka. Pod varstvom goste

teme se je Bulgarom posrečilo vreči na desno obal Bregalnice močne oddelke, ki so potisnili srbske straže in sprednje oddelke. Krog 2. ure ponoči se je razvil formalni boj, katerega se je na srbski strani izpočetka udeleževal samo IV. pešpolk, pozneje pa še VI. pešpolk. Manjšim sprednjim oddelkom VI. polka so Bulgari odsekali odstop in jih obkolili. Srbom se je posrečilo z bombami si prebiti pot skozi sovražni obroč in dospeli nazaj v sestav svojih čet. Nenadoma napadeni, brez pomoči artiljerije, so se Srbi bili kakor levi, umikajoč se polagoma in v največjem redu. Bulgari so prodrli na srbsko ozemlje 6—7 kilometrov daleč, potiskajoč pred sabo IV. in VI. srbski polk; uspelo jim je zapleniti 2 srbski bateriji: 8. in 9. drugega artiljerijskega polka. Kasneje je 17. srbski polk Bulgare pognal in jim vzel obe zaplenjeni srbski bateriji. 5. polk je pomagal 4. in dopoldne 30. junija, ko so v strašnem odpornem boju že oboji — Srbi in Bulgari — omahovali, je stopila v borbo moravska divizija II. poziva pod poveljstvom polkovnika Nedića. To je divizija, ki se rekrutira iz Niša, Pirota, Leskovca in Vranje, iz krajev, o katerih Bulgari trdijo, da so bulgarski. Ne le, da je Bulgare zadržala, marveč jih je nadvladala in vrgla nazaj preko reke ter pognala v paničen beg. Srbi so Štip z artiljerijo popolnoma porušili in potem preganjajoči Bulgare zavzeli mesto. Isto-

časno, ko so prodirali od Štipa, so Bulgari s tremi pešpolki, artiljerijsko divizijo in mitraljezami navalili na Djevdjelijo, katero sta cel dan 30. junija uporno branila dva srbska bataljona. Zvečer so Bulgari Djevdjelijo zavzeli, a že naslednji dan, ko so Srbi dobili pomoč, so bili Bulgari vrženi nazaj čez Vardar in je Djevdjelije zopet v srbskih rokah.

V teku dne 30. junija se je otvorila borba na celi fronti od Gumendže do stare Tromcije. Do tega trenutka na starih mejah ni bilo ne z ene, ne z druge strani nobenega gibanja. Srbski uspeh je povsodi popoln.

Najhujša borba se je bila na pozicijah »Retke Bukve«. Tu se je tri dni in tri noči s skrajno odpornostjo na obeh straneh borilo nad 200.000 mož. Zanesljiva uradna naznanila trdijo, da so Srbi tudi tu nadvladali Bulgare, zavzeli vse važnejše postojanke, odtrgali rilsko od küstendilske divizije in da tirajo Bulgare v Pirin-planino kjer se morajo razbiti.

O strateškem pomenu postojank na Retki Bukvi mi je neki višji generalstabni častnik dal to-le pojasnilo:

»Retke Bukve« so razrastek Osogovske planinske verige, ki tvori razvodje Krivi reki, Bregalnici, Iskri in mariskemu stočiču. Povprečna osogovska višina znaša 2000 metrov. Ta planinski greben pripada rilsko-planinskemu sestavu. Tla so

v Srbijo od severa sem, kakor je že prvega dne sedanje vojske prorokoval Wagner. Odločitev pa ni še nobena padla, in nihče ne ve, kako izpade. Bulgari so morali oslabilo svojo južno armado, da so ustavili srbski sunek iz Štipa in Velesa sem, in vsled tega si je razlagati, da se danes soglasno poroča o veliki zmagi grške armade nad bulgarsko pri Nigriti. Od Grkov bi v drugačnih razmerah ne mogel nihče kaj takega pričakovati; vendar je bitka morala biti precej resna, ker je trajala tri dni, in sama uradna grška brzojavna agentura poroča o 10.000 mrtvih in ranjenih na grški strani. V Sofiji vale krivdo na operacijski plan generalissima Savova.

Tak je danes strateški položaj: Srbi v kritični defenzivi, Grki zmagovalci — Bulgari proti Srbom v nevarni ofenzivi, pred Grki se pa morajo umakati.

Precej drugačen pa je diplomatični položaj. Kdor ni mogel uganiti, kaj je ves ta čas, ko so bivši zavezniki na Balkanu tako brutalno razdrli trudapolno delo ruske diplomacije, počenjal Sazonov, si je danes glede tega lahko na jasnem. Rusiji — kdo bi to verjel! — se je posrečilo, da je ostala ves ta čas prijatelj z vsemi, tako z Bulgari, kakor s Srbi in Grki in vrh tega je pridobila zase Rumunijo. Ta zdaj pravzaprav zanjo dela, ker se ruski stric ne sme sam nikomur zameriti. Rumunija resno zahteva, naj se bivši zavezniki zopet poravnajo, če ne, pa de Bulgaria v hrbet. Ni ji toliko za teritorialne pridobitve kakor za ohranitev balkanskega ravnotežja. In ker Bulgari, ki so tudi zelo oslabiljeni, ne morejo tvegati vojske s svežo Rumunijo, je zopet poskočilo upanje, da bodo Danev, Pašić, Venizelos in Vukotić šli v Peterburg. Tako bi se kljub klanju v Makedoniji razpršile tako sanje onih, ki so že videli v duhu carstvo Dušana Silnega od Drača do Soluna kakor onih, ki so Srbiji pripravliali drugo Kosovo in ji namenili usodo nesrečne Poljske.

Danes se seveda še ne ve, koliko odstotkov verjetnosti ima ta način rešitve balkanskega konflikta. Članek oficijoznega bulgarskega lista, ki govori o umestnosti ruske razsodbe, je dobro znamenje. Da, bulgarsko časopisje se že obrača proti bratomorni vojski in hujskačem, ki so to grdo klanje povzročili. Ni pa še čisto gotovo, kaj stori Rumunija, čeprav vse kaže, da se ne šali. Verjetno je, da bodo vsi počakali, da pride do odločilne bitke med Srbi in Bulgari; potem se bo najbrž politični in strateški položaj obrnil po tem, ali bodo Rumuni v slučaju srbskega poraza posegli vmes ali če bodo Bulgari v slučaju srbske zmage sami kaj odjenjali. Ruski stric pa bo do takrat v zapečku mirno in modro spletel svojo diplomatično mrežo.

× × ×

GRŠKA ZMAGA PRI NIGRITI.

Atene, 7. julija. »Agence d'Athènes« poroča: Po tridnevni hudih krvavih bojih se je predvečerašnjim bitka, ki se je razprostirala od Ardenskega jezera do Nigrite, na čeli črti končala. Grško orožje je sijajno zmagalo in prisililo sovražne sile, da so se umaknile, ko so bile popolnoma uničene.

skalnata in mestoma nenavadno strma. Skalovje je vulkanskega izvora.

Na tej planinski verigi se nahajajo kot sedlo Retke Bukve.

Retke Bukve s črto svojih pozicij in sedlom, ki vodi v dolino reke Iskre, omogočajo zvezo in občevarje Krivepalanke in Kustendila s Kočani. Zaradi tega svojega položaja tvorijo Retke Bukve dominirajočo pozicijo na celnem napadnem frontu. Za operacije proti Kočanam pomenijo Retke Bukve skoro isto, kar je pomenil Tarabos za Skader.

Ako se našim oddelkom, ki so odrejeni za preganjanje sovražnika (konjiška divizija), posreči, da se pravočasno polasté Kočan in Radovišta, potem je celokupna bulgarska armada, razvrščena na strateškim frontu leve obali Zletovske reke in Bregalnice, — popolnoma odsekana od svojih komunikacijskih črt.

Dasi mi niso znane podrobnosti, sodim po došlih vesteh, da je bulgarska armada presekana na dva dela: eden ostane v mejah Stare Bulgarije, drugi pa v Makedoniji, kjer se bo moral braniti pred ponovnimi napadi naše pehote in artiljerije. Ti odsekani makedonski oddelki so izgubili vsako zvezo s središči, od koder bi se mogli oskrbovati.

Bulgarske čete se odlično drže; pehota je izvrstna in istotako artiljerija, tako da srbske čete nimajo lahkega stališča.

V dosedanjih borbah se je posebno odlikovala srbska konjica. Bulgarska konjica se doslej še ni nikjer pojavila.

Atene, 7. julija. »Agence d'Athènes« poroča: 1500 močno bulgarsko kolono, ki se je hotela upirati na gričih pri Yanni našim vojakom, je ena grška divizija poglajala v beg. Bulgarske izgube so bile strašne. Po došlih poročilih so Grki tako hrabro izvedli napad z bajoneti, da so Bulgari izgubili glavo, ko so od daleč zagledali Grke in so bežali tako hitro, da so pustili veliko orožja, municije in živil.

Atene, 7. julija. (Agence d'Athènes.) Po bitki pri Kilkisu je grška divizija, ki je operirala na skrajnem desnem krilu, po hudem boju vrgla nazaj sovražnika, ki se je umaknil na drugi breg reke Strume. Divizije, ki so operirale na levem krilu, so napadle sovražnika, ki je imel zasedene griče, ki leže južno od Doiranskega jezera. Po boju, ki se je bil pri Doiranu, so zasledovali Grki sovražnika do reke Strumnice. Grki so zarubili 12 topov in veliko orožja. Sovražnikove izgube so jako velike. Odkar se je vojska pričela, so Grki izgubili 10.000 mrtvih in ranjenec.

Dunaj, 7. julija. »Neue Freie Presse« poroča iz Sofije: Generalni poročnik Ivanov je radi velike sovražnikove premoči prisiljen, da se pred Grki počasi proti severu umika. Ker je desno krilo njegove armade odrinilo proti severu, ko je poseglo v boj pri Kratovu, je njegova ofenzivna sila tako oslabiljena, da se more za zdaj le še braniti. S svojim vzhodnim krilom in središčem se umika na Belašico Planino, kjer se namerava v ugodnem terenu najtrdozratnejše braniti.

BULGARI PRIZNAVAJO SVOJ PORAZ. — NEJEVOLJA ZOPER VOJNO STRANKO. — SAVOV JE MORAL DEMISIONIRATI.

Sofija, 7. julija. Tu se poraz generala Ivanova pri Nigriti priznava. Razlaga se pa tako, da je Ivanov, ki je moral večji del svoje armade, okoli 30 bataljonov, poslati proti Srbom, imel proti Grkom na razpolago kvečjemu 34 bataljonov, dočim Grki štejejo 100.000 mož. Vojaški krogi pripisujejo krivdo generalissimu Savovu, ki je moral odstopiti. V časopisu se pojavljajo glasovi proti bratomorni vojski, ki je pravo klanje. Oglašajo se resni očitki proti prestolonasledniku in vojni ligi.

× × ×

ZADNJE VESTI Z GRŠKO-BULGARSKEGA BOJIŠČA.

Solun, 7. julija. Grške zmage pri Doiranu in Kilkisu so velikega pomena. Bulgari so se morali umakniti v Strumico in Demir Hissar. Proti Srbom odposlani del južne bulgarske armade je v svojem povratku ogrožen. Dežela je vsled bojev silno opustošena.

× × ×

KRITIČEN POLOŽAJ SRBSKE ARMADE.

Dunaj, 7. julija. Iz Belgrada se poroča: Dolgotrajno, obupno borenje srbske severne armade se je končalo sinoči zvečer z zavzetjem Zaječarja. Bulgari so prekinili zvezo z Nišem. Razkropljeni deli srbske severne armade so prišli danes jutraj do Donave pri Negotinu. Glavna moč srbske severne armade se umika ob reki Timok. Brzojavna zveza s Pirotom je prekinjena. Z makedonskega bojišča je le malo poročil. Bulgari prodirajo čez Veleš proti Skoplju. Srbi zavzemajo med umakalnimi boji nove postojanke. V Belgradu so radi izida dosedanjih bojev zelo iznenadeni in smatrajo, da je severna srbska armada izgubljena. Bulgarski poslanik Tošev se je z vsem poslaniškim osobjem preselil opoldne v Zemun.

Dunaj, 7. julija. »Neue Freie Presse« poroča iz Sofije s posebne strani: Ponoči od včeraj na danes so Bulgari vdrl v Vranjo, ko so vrgli nazaj ne močne srbske vojaške oddelke. V Vranji so se polastili Bulgari tamošnje etapne postaje in zarubili velike zaloge municije in prateža. Bulgari so nato prodirali proti gornji Moravi.

Sofija, 7. julija. Srbski napadi na Kočano so končno odbiti. Položaj bulgarske armade v Makedoniji se je izboljšal.

Sofija, 7. julija. Bulgarski armadi se je posrečilo, da je ločila grško in srbsko armado. Boji pri Zaječaru in Pirotu se ne prekinjeno nadaljujejo. Izgube so tu nenavadno velike. Vodstvo bulgarske armade se pripravlja, da obkoli Piroto. Desno krilo bulgarske armade pri Pirotu so vrgli včeraj Srbi nazaj, a levo krilo se drži. Danes se je že v srbski armadi tožilo, da primanjkuje municije, tudi finance delajo baje srbski vladi skrbi, ker so zakladi močno izčrpani.

Sofija, 7. julija. (Poročila Reichsposte.) Operacije ob reki Timok ugodno napredujejo. Bulgari so že Kujacevac zavzeli. Tudi zadnja srbska poročila o zmagah srbske armade ne odgovarjajo resnici. Poročilo, da je bil 13. bulgarski polk uničen, ni istinito.

Dunaj, 7. julija. »Neue Freie Presse« poroča, da smatrajo dunajski politični krogi vojaški položaj Bulgarov za zelo ugo-

den. Četudi se bulgarsko-srbska vojska še ni odločila, le sodijo, da se je srbska ofenziva pri Kustendilu izjalovila in da je prisiljena srbska armada, da se mora braniti, da jo Bulgari v okrožju Skoplje — Kumanovo ne obkolijo. V Srbiji pa z dosedanjim izidom vojske niso nezadovoljni in še vedno upajo, da porazijo Bulgare.

Sofija, 7. julija. Dve veliki bulgarski armadi prodirata ena proti Krivi Palanki, druga proti Kočanam, da se združita. Zdi se, da je moravska divizija, ki se nahaja med Krivo Palanko in Kumanovim, izgubljena. Tudi s severa prodirajo Bulgari in so železniško zvezo med Skopljem in Nišom na več mestih prekinili. Nasproti Grkom so Bulgari v defenzivi.

× × ×

ODPOR SRBOV.

Belgrad, 7. julija. Bulgari so prodrli na jugu do Prilipa. Srbom se je pa posrečilo jih vreči nazaj. Žrtve so naravnost velike. Bulgari imajo do zdaj 40.000 ranjenec in mrtvih, Srbi so pa izgubili 29.000 mož. Neprestano dohajajo vlaki z ranjenci.

Belgrad, 7. julija. Včeraj ponoči in danes so se bili hudi boji med dvema srbskima in eno bulgarsko divizijo pri Velesu. Bulgari so zašli v navzkrižni ogenj in so izgubili približno 1600 mož. Ostali Bulgari so se umaknili.

Belgrad, 7. julija. Tu sem so pripeljali 40 železniških voz bulgarskih ranjenec.

Belgrad, 7. julija. Timoška divizija je še vsa skupaj in nedotaknjena. Kje se sedaj nahaja, se seveda ne izda; sovražniki da jo bodo že utili.

Belgrad, 7. julija. Dne 6. t. m. so srbske čete Krivolak zopet zavzele in vrgle Bulgare nazaj preko Vardarja. S tem so Bulgari že drugi pot vrženi čez Vardar. Borba je bila dokaj huda. Posebno se je odlikoval srbski dobrovoljski zbor, ki se je hotel maščevati.

Belgrad, 7. julija. Bulgari so se iz Kočan že umaknili čez Bregalnico in se umikajo v smeri proti Djumaji.

× × ×

RUMUNIJA PRIPRAVLJENA, DA UDARI NA BULGARIJO.

Bukarešt, 7. julija. Neki visoki častnik rumunskega generalnega štaba je včeraj jutraj odpotoval v Belgrad, da se dogovori s srbskim generalnim štabom o eventualnih vojnih operacijah. Koncentracija rumunske armade bo končana 12. julija.

Bukarešt, 7. julija. Na meji stojita že dva armadna zbora, popolnoma pripravljena, da udrejo v Bulgarijo.

× × ×

TURČIJA HOČE TUDI VMES POSEČI.

Sofija, 7. julija. Bulgarska vlada je v posebni noti opozorila velesile, da je turški ministrski svet sklenil poseči v sedanjo vojsko.

Berolin, 7. julija. Turški vojni minister je glasom sklepa ministrskega sveta odpotoval v Cataldžo inspicirat turško armado.

× × ×

DELOVANJE RUSKE DIPLOMACIJE ZA MIR. — GROF BERTHOLD NI ZADOVOLJEN.

Dunaj, 7. julija. »Russische Rundschau« poroča iz Peterburga: Ruski poslaniki v Belgradu, Sofiji in v Atenah so zopet v imenu svoje vlade pri srbski, bulgarski in grški vladi odločno nastopili, naj se sovražnosti takoj prekinijo. Trdi se, da so posredovanje povsod odklonili, češ, da je nesmisel v sedanjem štadiju konflikta drugačna rešitev spora kakor z orožjem.

Dunaj, 7. julija. »N. Fr. Pr.« poroča, da belgrajski vladni krogi več ne dele oportunizma z vojaškimi krogi in da že mislijo na to, da se z Bulgari sporazumejo. Mogoče je tudi, da se uveljavlja ruski vpliv, ker bi Rusija rada rešila balkansko zvezo. Vedno bolj se tudi razkrinkava dvorezna igra ruske diplomacije, ki svetuje s francoskim poslanikom Rumuniji, naj proti Bulgariji energično nastopi, v Sofiji pa ruski poslanik dr. Daneva hujska, da naj odkloni rumunske zahteve. Na Dunaju sodijo, da se je radi ruskih spletk izjalovilo posredovanje avstro-ogrške diplomacije za mirno poravnavo rumunsko-bulgarskega spora.

Dunaj, 7. julija. V poučenih krogih se govori o razgovoru na Ballplatzu, ki je vzbudil veliko pozornost. Francoski poslanik je namreč prišel h grofu Berchtoldu in ga je povabil, naj pritrdi resoluciji, s katero velesile zavzemajo stališče, da se v spor na Balkanu ne bodo vmešavale. Grof Berchtold je izjavil, da v tako splošni obliki resoluciji ne more pritrditi. Naravno zavzema tudi Avstro-Ogrska stališče, da se v vojsko na Balkanu ne vmešava, a to stališče zavzema le toliko časa, dokler dogodki na Balkanu ne bodo zadeli koristi Avstro-Ogrske.

× × ×

VOJSKA MED SRBIO IN BULGARIJO PRAVZAPRAV SE NI NAPOVEDANA.

Belgrad, 7. julija. Potne listine se Toševu še niso dostavile. Ne vé se še, kdaj in v kakšni obliki se napove vojna. Politični krogi so v tem oziru različnega mnenja. Mnogi mislijo, da je posebna vojna napoved nepotrebna. Vlada noče dati v tej stvari nobenih pojasnil.

× × ×

GROZNE ŽRTVE.

Belgrad, 7. julija. Vojaški krogi sodijo, da je bilo dozdaj ubitih in ranjenih na obeh straneh nad 50.000 mož. Izgube v vojski z Grki niso vštete. Z bojišča pri Zaječaru so se danes pripeljali ranjenci po Donavi na treh ladjah. Ker za sanitetno službo na bojišču ni dovolj preskrbljeno, se boje, da izbruhnejo nalezljive bolezni. Primanjkuje prostora za ranjence, zdravnikov in zdravilnih sredstev. Ranjenci leže na tleh. Gledališče se je uredilo za bolnišnico.

× × ×

DROBNE VESTI.

Zemun, 7. julija. Pod orožje je poklican zadnji razred, moški v starosti od 18 do 60 let.

Dunaj, 7. julija. Korespondenčni urad izjavlja: Nasproti poročilom več listov, da se nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand za nedoločen čas vrne na Dunaj, kar se je spravljal v zvezo z evropskim političnim položajem, se iz dobro počutenega vira izjavlja, da je to poročilo popolnoma neutemeljeno. Nadvojvoda ostane v Belgiji.

Dunaj, 7. julija. Načelnik generalnega štaba Conrad pl. Hötendorf se je danes zvečer vrnil iz Gorice na Dunaj.

Skader, 7. julija. (Albanesische Korrespondenz.) Srbske čete, ki so še minul teden bivale v Puki, Malisija, so dobile povelje, da morajo takoj v Prizren odriniti, kjer se združijo z drugimi srbskimi divizijami. Ko so te čete taborile ob meji Ljumezov, so jih ti napadli in jih skoraj vse pobili. Srbi so morali pustiti tabor. Drugi večji boj se je bil med Albanci in srbskimi vojniki v Matiji, kjer se bje boj že pet dni. Baje so Srbi v bojih z Albanci veliko ljudi izgubili. Albanci se zbirajo v velikih množicah, da napadejo Srbe in Črnogorce.

Atene, 7. julija. Italijanska vlada je velesilam predlagala, naj bi v Solunu za vzdrževanje redu izkrcale čete. Velesile so ta predlog odklonile.

Belgrad, 7. julija. Vojni korespondenti so odpotovali na bojišče.

× × ×

Zadnje vesti.

ODMOR NA BOJIŠČU?

London, 7. julija. Na bojišču je v vojaških operacijah nastopil odmor.

× × ×

PASIČEVO POROČILO O POLOŽAJU NA BOJIŠČU.

Dunaj, 7. julija. Tukajšnje srbsko poslaništvo je dobilo danes zvečer uradno obvestilo srbskega ministrskega predsednika Pašića samega, ki izjavlja, da so bulgarske vesti deloma popolnoma izmišljene deloma silno pretirane. Na Ovčjem polju Bulgari že tri dni niso dosegli niti najmanjšega uspeha. Bulgarske čete so se morale pred Srbi umakniti na levi breg Bregalnice. Pašić dalje konstatira, da so bulgarske uradne vesti o srbskem porazu pri Krivolaku silno pretirane. Res je sicer, da je bila timoška divizija po silno krvavem boju prisiljena, da se je umaknila na desni breg Vardarja, pri čemer so Bulgari vneli precej vojakov in zaplenili eno baterijo, a ravno ista timoška divizija je potem, ko je dobila ojačenje, zopet pregnala Bulgare čez Vardar in zasedla Krivolak. Pašić v svojem poročilu končno poudarja, da je vojaška situacija srbske armade dobra.

× × ×

BULGARSKA POROČILA PRETIRANA?

Dunaj, 7. julija. Bulgarska uradna poročila so v mnogem oziru popolnoma izmišljena, deloma zelo pretirana. Namen, ki ga zasledujejo Bulgari s takim poročanjem, je ta, da hočejo vzbuditi na zunaj vtis o neodoljivosti bulgarske armade, kar naj bi zlasti Rumune prestrašilo. V mednarodnih krogih se poudarja, da so šanse obeh armad popolnoma enakovredne. Bulgarski sunek na srbsko desno krilo se je prvotno zdel sicer uspešen in Bulgari so v resnici zajeli del timoške divizije pri Krivolaku, a ta bulgarski uspeh so Srbi zopet uničili. Prgnali so namreč Bulgare zopet na levi breg in zasedli Krivolak. Zdi se celo, da postaja srbski sunek v bulgarski centrum med Štipom in Kočano zelo nevaren. Bulgari nadaljujejo svoje poizkuse, da bi obkolili srbsko armado. Poroča se namreč, da je poskusil del bulgarske kljustendilske armade prodirati proti dolini Moravice in ločiti glavno srbsko armado od Srbije same. V koliko se Bulgarom ta načrt posreči, je negotovo. Vojaški krogi so mnenja, da se bodo srbski vojskovodje odločili dobro utrditi svoje pozicije na vzhodni strani

Ovčjega polja in pripravili vse potrebno za odločilno bitko. — Politični položaj Bulgarske je še vedno brezupen. Rumunija hoče na vsak način poseči v tok dogodkov in govori se, da stopijo že v četrtek ali petek prvi rumunski voji na bulgarska tla. Pogajanja z Bulgarsko, so porušena. Rumunija noče koncesij, ampak hoče le obvarovati princip ravnotežja na Balkanu. Zdi se tudi, da imajo za svoj cilj: ustanovitev avtonomne Makedonije. — Zadnji čas je, da se zavezniški mirnim potom pobotajo.

PODROBNO POROČILO O GRŠKI ZMAGI.

Atene, 7. julija. (Oficijelno.) Bulgari so izpočetka druge balkanske vojske razpolagali z 80—88 bataljoni pehote in 180 topovi med Pangaionom in Doiranom. Grki so imeli v posesti črti od orfanskega zaliva čez Bešik-jezero, Langazo, Solun in Boemico na Vardariju. 29. junija so nas Bulgari zahrbtno napadli in so se naše predčete umaknile. Bulgari so medtem prešli Vardar in zavzeli Djevdjeli. Grki so odredili protiofenzivo 2. julija. 1. in 5. divizija sta zavzeli močno utrjeni bulgarski centrum pri Kilkišu z bajonetnim napadom. Desno grško krilo je v tridnevem boju vrglo Bulgarske nazaj čez Strumo, levo pa je zavzelo Doiran. Grške izgube znašajo od 2. julija do danes 10.000 mož.

× × ×

BULGARSKI POSLANIK V PETERBURGU ZA MIRNO PORAVNAVO.

Peterburg, 7. julija. Bulgarski poslanik Bobčev je izjavil, da je treba, da se sovražnosti ustavijo in da balkanski ministrski predsedniki nemudoma odpotujejo v Peterburg. »Jaz bi ne bil vesel, četudi bi Bulgari zavzeli Belgrad, ker bi bila to velika škoda za slovansko stvar. Spričo bratomornega klanja sem se zgrozil in upam, da ta nevihta kmalu mine.«

× × ×

RUMUNIJA SE NE ŠALI.

Dunaj, 7. julija. Sekcijski šef v rumunskem zunanjem ministrstvu Sordan je izjavil: Rumunija ne dela ne politike ne za trozvezo ne za tripelentento, ampak zase. Rumunija ni sklenila zveze ne s Srbijo ne z Grčijo. Tega ji ni treba. Ona bo pa odločila, ali bo na Balkanu trajala vojska dalje ali pa bo mir. Bulgarijo poznamo. Ona vse samo zavlačuje. Zdaj pa se od nje ne bomo dali prevarati. V par dneh in Rumunija bo jasno izpregovorila.

× × ×

RUSKI NAPADI NA CARJA FERDINANDA.

Peterburg, 8. julija. Na slavofilskem kongresu je Bašmakov napadel carja Ferdinanda, češ, da je izgubil ves vpliv in je igrača v rokah politično nezrelih generalov. — Stojanović je bulgarsko politiko skušal braniti.

Dnevne novice.

— Seja »Izvršilnega odbora S. L. S.« se vrši v sredo, 9. julija, ob 6. uri popoldne v posvetovalnici Katoliškega tiskovnega društva (Katoliška tiskarna, I. nadstropje).

— Iz seje deželnega odbora kranjskega dne 7. julija 1913: Gosp. deželni glavar omeni, da je posredoval pri ministrstvih radi državnih podpor iz državnega melioracijskega zaklada za vodne preskrbe na Kranjskem. Radi rešitve tega vprašanja se bo sklicala interministerijalna konferenca, h kateri bo tudi deželni odbor povabljen. Zastopnikom deželnega odbora pri tej konferenci se imenuje gospod deželni glavar. — Izdela se načrt in proračun za preložitve okrajne ceste Šmarjeta—Zbure. Odobri se zapisnik o odkupu sveta, ki se bo rabil za zgradbo mostu čez Raduljo v Čučjimiški pri Mokronogu. — Za vodovod v St. Lambertu se dovoli 30% deželni prispevek in naprosi za 40% državno podporo. — Suplent na Slovenski trgovski šoli, Josip Gogala se imenuje definitivnim učiteljem. — Predlogu kuratorija Slovenske trgovske šole v zadevi nastanitve in predpriprav za dekliško trgovsko šolo se pritrudi. — V principu se sklene zavarovanje proti neugodam gasilcev, ki so včlanjeni pri kaki oficijelni od deželnega odbora priznani gasilski zvezi in se referentu naroči, da zadevo preštudira in stavi v eni prihodnjih sej konkretno predloge. — Prihodnja seja deželnega odbora se določi na soboto, dne 12. julija, ob 5. uri popoldne.

— Tako se odgovarja liberalnemu časopisju! Na podlež klevete liberalnega časopisa zoper osebo preblagorodnega gospoda deželnega glavarja dr. Ivana Šustersiča je sklenil občinski odbor občine Dednidl pri Višnjigori ostro resolucijo in poslal kot odgovor za »Slovensko Stražo« 15 kron. — Vse naše občine, posnemajte Dednidol!

— Na žalostno goro je v nedeljo pohitelo slovensko krščansko-socialno delavstvo iz Vevč. Po cerkvenem opravilu je bil pod milim nebom shod J. S. Z., na katerem se je na predlog župana Dimnika sprejela soglasno zaupnica dež. glavarju dr. Šustersiču in poslanicu dr. Kreku.

— VII. češko-slovanski katoliški shod se 7. in 8. septembra letos vrši v Kolinu. Pripravljali odbor poziva češke katoličane, da se zlasti v letošnjem dvojnem jubilejnim letu (Konstantinov in Ciril-Metodov jubilej) v najobilnejšem številu udeležijo shoda in tako pokažejo, da je tudi med njimi še veliko pravih, iskrenih katoličanov.

— Srednješolska imenovanja. Naučno ministrstvo je na srednjih šolah izvedlo sledeče osebne izpremembe: Iz Kotora je v Dubrovnik premeščen pravi gimnazijski učitelj dr. Edvard Ciubelich. Iz Ljubljane na dunajsko realno gimnazijo je premeščen realni profesor dr. Oskar Firbas, iz Gorice na Dunaj profesor dr. Ivan Furlani, iz Ptuja na Dunaj profesor Gustav Kaltnegger, iz Most na Češkem v Trst dr. Adolf Hübel, pravi učitelj dr. Gustav Koukal iz realke v Mariboru na prvo realko v Gradcu, profesor Erich Lechleitner iz Celja v Inomost, profesor R. Lerchenfelder iz Trsta na Dunaj, iz Moravskega Novega Mesta v Pulj profesor Hugo Schwarzer, iz Igla v Beljak profesor Egidij pl. Leithner. Pravi učitelji so postali: dr. Alojzij Belulović na gimnaziji v Paziču, Franc Binder, ki se iz Knittelfelda v Gorico premesti, Maks Brađac zek v Celovcu, dr. Anton Heu na nemški državni gimnaziji v Ljubljani, iz Kopra se ob imenovanju za pravega srednješolskega učitelja premesti na realko v Tridentu Henrik Larcher; premesti se suplent Gottfried Burian iz Feldkircha na realko v Ljubljani, iz realke v Ljubljani v Fürstfeld suplent Adolf Floch, iz Gorice na realno gimnazijo v Pulju Bruno Grignaschi, iz Splita v Dubrovnik Adolf Haler, Anton Ivacič je imenovan za suplenta v Splitu, iz Prage na realko v Trstu dr. Ervin Kolmar, iz Opave v Pulj (na gimnazijo) Karl Paul, v Zadru je za gimnazijskega suplenta imenovan Jožef Piasevoli, z Dunaja v Trst se premesti suplent Viktor Seidan, za suplenta v Splitu se imenuje Franc Torbarina, na gimnaziji v Mariboru je imenovan za suplenta Karl Tribnik, iz Splita v Šibenik je premeščen suplent dr. Anton Vukič, v Trstu je imenovan za suplenta dr. Anton Waschitz, z Dunaja na gimnazijo v Celju je imenovan za suplenta Adolf Zelenka. Začasni učitelji so postali na srednjih šolah supleni: dr. Henrik Jozef pl. Cardona na realki in dr. Jožef Gölles na gimnaziji v Celovcu, dr. Edvard Speck je imenovan za suplenta na gimnaziji v Trstu. Mesto učitelja telovadbe na gimnaziji v Trstu je podeljeno Sebaldu Riedel, mesto pravega učitelja telovadbe na realki v Trstu se je pa podelilo Viljemu Benischek, dozdaj telovadski asistent na nemški realki v Pragi.

— Člane Slovenske Dijaške Zveze vabimo, da se udeležijo razgovora v Ljubljani, ki se vrši v soboto, 12. t. m., ob 4. uri popoldne v Ljudskem domu. Obravnavale se bodo nekatere podrobnosti o dijaškem zborovanju dne 23. avgusta in o katoliškem shodu.

— Novemu dunajskemu knezo-nadžskotu se je v ponedeljek, dne 7. t. m., poklonila deputacija dunajskih Slovencev, sestojča iz voditelja slov. službe božje na Dunaju ter po enega člana »Danice« in »Straže«, da ga v imenu svojih rojakov, ki jih živi okrog 2000 na Dunaju, pozdravi ob nastopu njegove višjepastirske službe. Prevzvišeni gospod knezo-nadžskot Piffel je omenjene zastopnike Slovencev nad vse prijazno sprejel in pokazal izborna poznavanje razmer v tujini živčih Slovencev. Zelo pohvalno se je izrazil o slovenskem petju v cerkvah. Obljubil je, podpirati težnje dunajskih Slovencev in skrbeti, da bodo naši rojaki zlasti v dušno-pastirskem oziru dobro oskrbljeni.

— Naše stare narodne noše. Poleg zanimivih slik cesarskega jubilejnega spreveda so v oknu Katoliške Bukvarne v Ljubljani razstavljene slike starih narodnih noš iz Bohinja, Smlednika, Škofje Loke, ljubljanske okolice, iz Ljubljane (Trnovo in Krakovo), iz Poljan in Osilnice na Dolenjskem, iz Prema, iz Polhovega Gradača in Šiske. — Opozorjamo na to izložbo vse, ki se zanimajo za naše narodne noše.

— Ogenj. Iz St. Jerneja. Ob pol 10. uri popoldne v nedeljo naznani plati zvona, da gori. Kakor bi dregnili v kup mravelj, hité ljudje na kraj nesreče. Na Razdrtem pri Hočevanju je zažgal mal štiri in pol leta stari dečko. Pogorela je lesena hiša in gospodarsko poslopje ter kobila in eno leto staro žrebe. Žival so spodili vun, a na pragu se ustraši ognjene sopare ter sili nazaj. Tu je tudi končala. Revez je bil zavarovan le za malo svoto. Zopet stari nauk: imete vžgalice vedno pod ključem!

— Most na Kokrici pri Kranju je sedaj razvalina. Kmalu prično graditi novega iz betona. Delo gre spretno izpod rok. Zanimivo je bilo poslušati razmotrivanje mož glede starega in novega mostu. Nihče ni mogel pravega zadeti, koliko je star stari most. Nekateri so ugrabili, da tristo ali še več let. Vprašanje je razrešil star akt v graščini barona Zoisa na Brdu, ki pove, da je bil stari, sedaj podrti most star samo 183 let. Pravzaprav malo. O staremu mostu se mora reči, da je bil lep in trden. Imel je samo to napako, da je bil za sedanji promet skrajno nerodno postavljen. Mi pa živimo v času, v katerem se ne gleda toliko na lepoto, ampak na to, kar pospešuje promet in daje istemu varnost. Prepričani smo, da bo nova moderna, betonska stavba razdrta harmonično idiličnost vasice Kokrice, bo pa gotovo olajšala promet. Na starem mostu je bilo prej težko peljati s hlodi ali tramovi obložen voz. Sedaj bo drugače. Nekaj novega, praktičnega in modernega bo sredi idilične vasice. Zelo bi omililo novo sliko, ako bi se moglo pregovoriti posestnika Polžepa, da bi popravil svoji hiši lice. Pri starem mostu je zanimivo tudi to, da je bil napravljen iz trdega in močnega kamnja, kakršnega ni dobiti v tukajšnji okolici. Najbrž je bil dovožen iz skofjeloške okolice. Čez dva meseca bomo imeli nov most. Fantje s Kokrice se pripravljajo in zahtevajo, da ga bodo oni prvi krstili. Prej so posedali v poletnih nočeh na trdem kamenu, sedaj bodo pa na betonu prepevali svoje pesmi in ukali na vas in čez vas. Vse se modernizira. Stari most je bil vsak velikonočni počedeljek središče življenja. Sedaj se bodo pa na betonu sekali pirihi. — Dovažanje in odvažanje materiala so prevzeli domačini. Stavbo pa napravlja trdka Rella in nečak pod vodstvom inženirja Pirca z delavci iz Italije, katere moramo pohvaliti v vsakem oziru. Delo si je pred štirinajstimi dnevi ogledal deželni odbornik g. dr. Evgen Lampe v spremstvu načelnika cestnega odbora za Kranjski okraj, deželnega poslanca Ivana Zabreta.

— O glavnem dobitku v Zagorju ob Savi so bile pač samo govorice. V Zagorju ni o tem nič znanega.

— Z Viča. Pri nedeljski slavnosti je med srečkami bilo dobiti tudi eno jagnje. Zadeto je pod številko 311. Dotični, ki je imel na razglednici št. 311, naj se torej zgleda v župnišču, da prejme imenovani dobitok, sicer v osmih dneh ostane jagnje v prid društvu.

— Službene vesti z državne železnice. Za adjunkta je imenovan asistent Alojzij Grošelj v Lescah; uradniška aspiranta Emil Drinovc v Bistrici—Bohinjsko jezero in Franc Smerdu v Lescah sta imenovana za asistenta.

— 1000 K državne podpore za pogorice v Stranah je dovolilo c. kr. notranje ministristvo.

— Železo cenejšje. Železu v šibicah se je cena zopet znižala za 1 K pri met. stotu.

— Strela. Včeraj 7. t. m. popoldne je udarila strela v kozolec Mart. Vidic na Sapu. V nekaj minutah je bil ves kozolec v ognju. Ko so gasilci iz Sapa in moške spravili vso slamnato streho na tla, prihitela je domača brizgalna iz Šmarja na pomoč. Moštvo je že pred prihodom te pridno pomagalo. Uspeh brizgalne je bil viden. Stebri in močnejši tramovi, ki jih je že lizal plamen, so bili naenkrat pogašeni. Zapihal pa je močan veter, ki je zopet razvnel v razpokah skrite iskre. Na vseh koncih se je zopet zasvetilo. Zdaj je pa prihitelo še gasilno društvo iz Grosuplja na pomoč. Brizgalni sta pričeli delovati vsaka od ene strani kozolca in tako je bil, hvala Bogu, kmalu udušen ogenj. Sreča za nas je bila, da je močan dež ves čas ognja močil sedne strehe. Tudi gasilno društvo iz Skofljice je hitelo na pomoč, pa mu je bilo na Razdrtem povedano, da je ogenj pogašen.

— Razpisani c. kr. poštni urad. Mesto poštnega odpravnika je razpisano pri c. kr. poštnem uradu v Krki na Dolenjskem. (III/4.) Pavšal za poštne sluga znaša 504 krome. — Prošnje je vložiti v teku štirih tednov.

— Samoumor glasbenega učitelja. V Celovcu se je ustrelil 28 let stari glasbeni učitelj Ad. Frank.

— Ustrelil se je v Willard, Wis., v Ameriki družini Kokalj 7letni sinček po nesreči z revolverjem v trebuh in bil takoj mrtev.

NEDELJSKO SLAVLJE NA VIČU.

Vičani se pa res »postavijo«. Minulo nedeljo so kar vse tri stranke imele svoje veselice. Liberalci pri Tribuču, sociji pri Traunu, »klerikalci« pa pri Pavliču. Da se ne bomo komu zamerili, bomo pustili prvi dve v miru. Samo to naj zgodovina ohrani, da se je eden liberalcev o svoji prireditvi izrazil, da so za vstopnino komaj toliko dobili, da so plačali policijo. To se pravi: udeležitev

je bila pičila, kljub raznemu bobnanju proti naši prireditvi. Naše slavlje desetletnice društva in petletnice Orla se je pa proti pričakovanju v vsakem oziru izborna obneslo. Prav je bilo, da se je slovesnost vršila v ta namen tudi v cerkvi, čeprav nedeljski »Dan« župniku to očita, rekoč: V prvi vrsti je nesramnost od župnikove strani, da aranžira jubilej politične stranke v cerkvi. »Če je bil »velevrni« dopisnik v nedeljo pri sveti maši in če je poslušal g. slavnostnega govornika dr. Jeršeta, je slišal na lastna ušesa, v kako tesni zvezi je kat. slov. izobraž. društvo s cerkvenim življenjem, da je le na podlagi svete vere, upanja in krščanske ljubezni mogoče uspešno delovanje za pravo izobrazbo in oliko. Ako liberalci sv. apostola Cirila in Metoda s plesi in pijančevanjem časte, mu je prav, če pa naše društvo v cerkvi opravi svojo sveto dolžnost — mu je pa nesramnost in politika! In če je bil na veselilnem prostoru, ko je nastopil slavnostni govornik g. Tersegav, je zopet slišal, da Slovenci brez luči svete vere, katero sta nam prinesla sv. Ciril in Metod, bi bili še danes tavali v temi zapiščenosti, nevednosti, ako bi sploh še eksistirali. To naj bo torej v pomirjenje »Danovca«, ki kar ne more razumeti, kako da se je župnik drznil pustiti Orle in društvenike — v cerkev! Vse slavlje se je cel dan res lepo, nemo, veličastno vršilo. Dasi si zaradi raznih priprav za katoliški shod nismo upali s povabiti preko mej bližnje okolice, je kljub temu prihitelo na prireditve do 90 vrlih bratov Orlov. Prvenstvo med udeležitvijo so imeli vrli St. Peterčani in Moščani s svojimi mladeniško navdušenim br. Orlom g. županom Oražmom. Telovadba je bila točna. V veselilnem gozdiču je zmanjkalo prostora. Razdalo se je preko 800 vstopnic. Zabava je bila res ljubka, bratska, katero je poviševala neumorno svirajoča domača društvena godba in pevci. Ob 8. uri so eni gostov pohiteli v društveni dom k predstavi »V tem znamenju boš zmagal«. Igra je tako ugajala, da jo bo treba kmalu ponoviti. Drugi gosti so se pa prijateljsko zabavali v gozdiču, dokler jih ob 9. uri dež ni opomnil, da jim je že cel dan prizanašal in da naj se za enkrat ločijo iz kraja zabave. Prva desetletnica je torej za nami! Upajmo, da ne bo brez koristnih posledic. Člani obranimo lepe nauke in bodrilne besede gospodov govornikov, da ne opešamo na potu društvenega gibanja.

Šlajerske novice.

— Prireditve »Slovenske Straže« v Radvanju pri Mariboru preteklo nedeljo se je izvršila nad vse pričakovanje ugodno. Vreme izbornu, ljudstva med 400 in 500, vse se je izvršilo v miru in veselju. Veselico je otvoril predsednik mariborske podružnice S. S. dr. Leskovar. Kot slavnostni govornik je nastopil profesor dr. Medved, ki je v vznesenem govoru slavil slovansko apostola sv. Cirila in Metoda ter njuno delovanje. Govornik je omenil, da je pred 50 leti ravno na ta dan se vršila v neposredni bližini na posestvu grofa Brandina (»Brandhof«) velikanska narodna proslava 1000letnice sv. Cirila in Metoda. — Posebno je na slavnosti dopadal nastop združenih mariborskih — hočkih — in slivniških Orlov, ki so pod poveljstvom brata Koresa (Maribor) proizvajali proste vaje, kakor tudi orodno telovadbo z veliko dovršenostjo. Za vsak posamezen nastop so želi Orli viharo odobravanje. To je bil prvi javni nastop naših Orlov v neposredni bližini Maribora. Kedaj pa si naši korajžni Sokoli upajo maskočiti kako nemčursko trdnjavo? Po telovadbi se je razvila prijetna zabava z raznovrstnimi točkami. Tamburaši iz Studencev pa so udarjali na splošno zadovoljnost. Pevske točke je izvrševal dobro izvežban pevski zbor (pod vodstvom g. Kranjeka) od Sv. Magdalene. Poleg moralnega uspeha je bil tudi gnotni uspeh slavnosti razveseliv. Največje vrednosti pa je, da se stakimi res narodnimi prireditvami zanese med naše ljudstvo krog Maribora toli potrebna narodna zavest.

— Blumentag v Studencih pri Mariboru. Nemška predrznost presega že vse meje. Dočim so pri zadnjem »Blumentagu« v Mariboru bili Nemci le malo vsiljivi, so studenške »Nemke« in »Nemei« delovali zelo nasilno. Celu v Maribor in Pobrežje ter na Kalvarijo so priromale nemške vsiljivke. Ko je zmanjkalo cvetk, so s posebnimi puščicami fehtale po ulicah z devizo »Für das arme Kind!« Če policija zapira navadne berače, zakaj se tem vsiljivkam pusti prosta pot?

— Mariborski plemiči? Po Mariboru se govori, da bo župan dr. Hans Schmiederer radi »zaslug«, ki si jih je pridobil pri gradnji novega mostu, po-

vzdignjen v plemski stan. Kake so za-sluge? Obenem bo baje odlikovan tudi stavbeni vodja v plemstvo. Ali je to za prvi april?

Š Grozen poizkus samomora. Iz Celja poročajo. Pešec tukajšnjega 26. domobranskega polka Franc Bizjak si je dne 30. junija pogol iz svoje vojaške puške kroglo v glavo. Krogla mu je razbila in odtrgala celo spodnjo čeljust, vendar dalje v glavo ni prodrla. Pogled na ranjenca je grozen, vendar je še upanje, da mu ohranijo življenje. Vzrok njegovega groznega samomorilnega poizkusa je baje nesrečno ljubimsko razmerje.

Š V Rogoški Slatino je v soboto zvečer z vlakom dospel č. g. Anton Glatki, župnik iz Bedekovčine, in je vsled srčne hibe na kolodvoru naglo umrl. Pogreb bo v sredo ob 9. uri dopoldne.

KRIZA NA ČESKEM.

Iz nemških krogov se poroča, da vlada še vedno ni svojega načrta o vpostavljenju upravne komisije ne glede na mnenje strank ni opustila, a da predno s silo izvede sanacijo čeških deželnih financ, namerava še zagotoviti začetkom avgusta kratko zasedanje češkega deželnega zbora.

FRANCOSKA ZBORNICA SPREJELA TRILETNO VOJAŠKO SLUŽBENO DOBO.

Francoska zbornica je 7. julija 1913 sklenila, da mora vsak za vojno službo sposoben Francoz služiti tri leta v armadi. Za triletno službeno dobo je glasovalo 339, proti 223 poslancev.

Razne stvari.

Strašna nesreča v Petrogradu. Mestna hiša se podrla. Veliko ljudi ubitih in ranjenih. Na glavni cesti v Petrogradu stoji mestna hiša, kjer zboruje mestni svet. Dne 7. t. m. se je pa podrla pročelna stena. Veliko ljudi je bilo ubitih in ranjenih. Števila ponesrečenecv še niso dognali.

Krščanski Dunaj v številkah. Iz statističnega letopisa dunajske krščansko-socialne občinske uprave za leto 1911. povzemamo naslednje številke: Kako nevarna postane lahko kakšni veliki ljudski stranki splošna volilna pravica brez proporca, so pokazale volitve 1. 1911., ko je na 128.000 krščansko-socialnih glasov prišlo samo troje mandatov, na 156.000 socialno-demokratskih pa 9, t. j.: krščanski socialci so dobili na vsakih 42.000 glasov enega poslanca, socialni demokratje pa že na vsakih 8000! — V podatkih o občinskem zastopu je opaziti, da od 1. 1907. število hišnih posestnikov med člani občinskega odbora stalno pada; navedenega leta jih je bilo še 82, t. j. 50%, 1. 1911. pa samo še 66 ali 44%. Ravnotako je padlo tudi število obrtnikov v tem času od 58 na 44, medtem ko je število odbornikov iz uradniškega in učiteljskega stanu od 24 poskočilo na 35. — Kako dunajska občina skrbi za svoje uradnike, pričajo te številke: Število uradnikov in uvrščenih uslužbencev se je od 1. 1904. do 1911. od 6675 zvišalo na 10.619, njihove plače pa od 128 na 243 milijona kron; število oseb je torej zraslo za 57%, plače so se pa zvišale za 89%, kar popolnoma odgovarja podražanju živil in drugih potrebščin. — Za reveže v svobodni oskrbi je občina 1. 1904. izdala 69 milijona kron, 1. 1911 pa 114 milijona; izdatki so torej narastli za 66%. Stroški za reveže v raznih zavodih so v tem času narasli od 29 na 48 milijona kron, t. j. za 65%. Seveda so tu všteti tudi izredni stroški za zgradbe v Lainzu in nakup zemljišč v Aspernu. Vsega se je od 1. 1904. do 1911. pod tem naslovom investiralo 8 milijonov kron. K temu pridejo še izdatki za občinske sirotišnice, otroško zavetišče, oskrbovalnice za otroke, za zunaj prirejene otroške bolnišnice itd., tako da so stroški za reveže v teh osmih letih od 149 milijona poskočili na 197 milijona kron, t. j. okroglo za eno tretjino. — Na šolskem polju se kaže prav tako cvetoč napredek in dotične številke so najboljši odgovor na socialno demokratičen očitke, češ, da so krščanski socialci sovražniki šole. 1. 1904. so znašali celokupni stroški za ljudske šole 227 milijona, 1. 1911. pa 371 milijona kron, višek znaša tedaj 63%. Stroški za pedagogijo, ki so ga baje krščanski socialci popolnoma uničili, so se v tem času od 48.000 K zvišali na 113.000 K. Obrtne šole so svoje zahteve zvišale od 288.000 K na 478.000 K. V letih 1907 in 1910. so bili stroški celo še višji. — Za zbirke in knjižnice se je 1. 1904. izdalo 204.000 kron, 1. 1911. pa več nego še enkrat toliko; za druge poučne in izobraževalne svrhe se je 1. 1904. izdalo pol milijona, 1. 1911. en milijon in 1. 1911. le nekaj malega danj. — Za gospodarska podjetja dunajske občine, o katerih so socialni demokrati vedeli toliko povedati, kako so zanič, najlepše govore te številke: Plinarna je 1. 1906. imela 33 milijone preostanka, 1. 1911. pa 48 milijona; čisti dobiček električnih naprav je 1. 1906. znašal 37 milijona, 1. 1911. še 84 milijona; cestne železnice so 1. 1906. prinesle občini 2 mili-

jona, 1. 1911. 3 milijone kron. Promet na cestnih železnicah se je takole razvijal: 1. 1906. se je vozilo vsega vkup 199 milijonov oseb, 1. 1908. že 238 milijonov in 1. 1911. leta 283 milijonov. Kljub ogromnemu naraščanju prometa so se pa nesreče na železnici zelo znižale; 1. 1908. jih je bilo 913, 1. 1911. pa le 399. Osobje cestne železnice je od 1. 1906. do 1911. naraslo od 6800 na 10.500 uslužbencev vseh kategorij. — To je le nekaj podatkov iz dunajske občinske statistike; dasi bi jih lahko izpopolnili z mnogimi drugimi, naj zadostujejo. Saj imamo že v njih dovolj dokaza za odlične sposobnosti krščanskih socialcev na polju moderne občinske uprave; liberalni in socialno-demokratski klevetniki jim ne sežejo niti do gležnjev.

Nov zločin angleških sufragetk. V Southportu so sufragetke poizkušale zane-titi požar, a so požar hitro zapazili in ga pogasili.

Končana stavka v Johannesburgu. Rudarji, ki so stavkali in se borili z vojak, kakor smo poročali, so 7. t. m. zopet pričeli večinoma delati.

Umor in samoumor na dunajskem centralnem pokopališču. Na dunajskem centralnem pokopališču je ustrelil Henrik Stumm svojo 52 letno ženo, nato pa sebe. Vzrok: revščina.

Pravda za 660.000 kron. Grofica Marija Terezija Schlick je vložila pri praškem sodišču tožbo za 660.000 kron proti baronu Rihardu Neuensteinu, za katerega ne vedo, kje da se nahaja.

Nadvojvoda maturant. Nadvojvoda Maks, brat nadvojvoda Karla, sin nadvojvodinje Marije Jožefe, je maturiral v soboto na Schotten-gimnaziji. Maturo je izdelal s soglasjem. Nadvojvoda Maks se posveti pravnim študijem in hoče postati doktor prava.

Zadnje vesti.

RUMUNSKA ARMADA MARŠIRA NA MEJO.

Bukarešt, 8. julija. Vojak, danes marširajo na bulgarsko mejo. Množica je vojake navdušeno pozdravljala. Godba je igrala nacionalno himno. Ljudstvo je kričalo: Hurra! Stotine ljudi je vojake spremljalo.

Bukarešt, 8. julija. Prestolonaslednik je prevzel danes vrhovno poveljstvo nad armado in je izdal dnevno povelje, v katerem izraža upanje, da bodo rumunske čete, navdihnjene plamtečega patriotizma, sledile zastavam, ki značijo slavno preteklost.

Bukarešt, 8. julija. V vlado vstopi tudi liberalna stranka, da se dokumentira edinstvo vseh strank v deželi glede zunanjega položaja.

Bukarešt, 8. julija. Mobilizacijski transporti so se danes začeli.

Konstanca, 8. jul. Rumunski ladji »Dacia« in »Imperatru Trajan« sta nenadoma od tu odpluli.

Galac, 8. junija. Rumunski vojaški ataše je nenadoma odpotoval.

Berolin, 8. julija. Tukaj hočejo nekateri krogi vedeti, da sta se Rumunija in Bulgarija nekoliko približali. Podrobnosti pa manjkajo, zlasti ker se iz Bukarešte poroča, da je armada deloma že odmarširala na mejo.

NA BOJIŠČU — ODMOR.

Belgrad, 8. julija. Zdaj vlada na bojišču primeroma mir. Bulgari, ki so v šest-dnevnih bojih zmanj poskušali prebiti srbsko fronto, zbirajo razkropljene oddelke.

BULGARSKA IN WAGNERJEVA POROČILA IZMIŠLJENA?

Belgrad, 8. julija. Tiskovni urad poroča: Bulgarska in druga poročila, glasom katerih naj bi se bile v skopeljskem in pirotskem okraju ali sploh kjerkoli na stari meji vršile bitke, v katerih bi naj bili Bulgari zmagali, so popolnoma izmišljena. Ravnotako je poročilo o bulgarskih zmagah pri Kočanah in Krivolaku od kraja do konca izmišljeno, kakor tudi to, da bi bila timoška divizija vjeta in da bi bili Bulgari kak plen napravili. Nasprotno je srbska armada oba ta kraja zasedla in jih ima še danes v oblasti. Odkar so Bulgari srbsko armado zahrbtno napadli, pa do danes niso nobenih pomenljivejših uspehov dosegli. Srbska armada je tri dni sem v posesti boljših postojank nego so bile prvotne. Bulgarska poročila imajo zgolj namen, javnosti natresti v oči peska, predvsem pa pomiriti razburjene duhove v domovini. Inozemski vojni poročevalci, ki so odpotovali v Skopje, o katerem so Bulgari poročali, da že ni več v železniški zvezi z Belgradom, bodo imeli priliko se o tem prepričati.

WAGNERJEVE DEPEŠE NERESNIČNE?

Dunaj, 8. julija. Poučeni krogi so prišli do prepričanja, da Wagnerjeve

depeše iz Sofije niti najmanj ne odgovarjajo resnici in da so tako brez vsake podlage, da o njih kroži prislovica: »Od Wagnerjevih depeš ni niti na-sprotno resnično.«

BULGARIJA NOČE BITI NAPADALKA.

Sofija, 8. julija. Brzojavna agentura ponovno odločno dementuje, da bi bila Bulgarija s premislekom začela vojne operacije proti Srbiji in Grčiji in trdi, da pada odgovornost za to na Srbijo ter na srbsko vojaško ligo, koji stoji na čelu prestolonaslednik.

GRKI ZMAGUJEJO DALJE?

Atene, 8. julija. Generalni štab poroča: Grške čete sovražnika energično zasledujejo.

Solun, 8. julija. Semkaj dospele vesti pravijo, da so Grki zasedli Strumnico in Demir-Hissar. S tem je levo bulgarsko krilo pri Seresu prišlo v kritičen položaj in bi se moglo odrezati od glavne armade.

Atene, 8. julija. Vest včerajšnje »N. Fr. Pr.« o porazu grške armade je od konca do kraja zlagana.

Atene, 8. julija. V Pireju je došlo 2000 bulgarskih vjetnikov, med njimi veliko častnikov.

BULGARSKI CAR ODPOTOVAL NA MEJO.

Sofija, 8. julija. Car Ferdinand je odpotoval na mejo.

RUSIJA MOBILIZIRA?

Peterburg, 8. julija. Ruski listi pri-najajo vest, da prične Rusija s 15. julijem s poizkusno mobilizacijo raznih oddelkov ruske vojske.

London, 8. julija. »Daily Mail« pri-najša poročilo iz Odeše, da so vojne posadke v jugu in južnovzhodni Rusiji mobilizirane zaradi varnosti meje.

Budimpešta, 8. julija. Na dunajski in budimpeštanski borzi se širi vest, ki poteka iz ruskih krogov, da je Rusija odredila na 15. julija ponovno poizkusno mobilizacijo. Merodajni ruski krogi na Dunaju so na tozadevno vprašanje lista »Pester Lloyd« označili to vest za izmišljeno.

Peterburg, 8. julija. Sprejetju novih vojaških kreditov za povečanje armadnega stanja v komisiji dume se pripisuje velik pomen.

IZREDNO SOBRANJE.

Sofija, 8. julija. Danes se je otvorilo izredno sobranje. Dr. Danev bo podal sliko o zunanjem položaju. Sobranje ima sprejeti le budget.

SVETOVNI POLOŽAJ DOBER?

Peterburg, 8. julija. Sazonov se je po-dal na daljši dopust. Mednarodni položaj je dober. Evropski konflikt je izključen.

TURČIJA SE GIBLJE.

Carigrad, 8. julija. Vojni minister je v spremstvu Izet paše odpotoval na Čataldžo.

RUSKI POSLANIK V GRČIJI.

Atene, 8. julija. Ruski poslanik knez Demidov je daroval v roke ministrskemu predsedniku Venizelosu za žrtve vojske 10.000 frankov.

PROTEST SLOVANSKIH DRUŠTEV.

Moskva, 8. julija. Vsa tukajšnja slovanska društva so se v znak ogorčenja in žalosti nad klanjem na Balkanu prostovoljno razšla.

Ad: RUMUNIJA.

POSLANIŠKA KONFERENCA NIKAMOR NE PRIDE.

London, 8. julija. Poslaniška konfe-ferenca je včeraj zopet zborovala. Posvetovala se je o upravi Albanije, skle-pov pa ni storila nobenih. O južnih mejah Albanije se sploh ni diskutiralo.

HOMERULE.

London, 8. julija. Spodnja zbornica je homerule za Irsko sprejela v tretjem branju z 253 proti 243 glasovom.

DENARNA ZADREGA VELIKE FIRME.

Brno, 8. julija. Ena največjih slad-kornih tovarn v Avstriji, Kirschner & Comp., je prišla v denarno zadrego. Pa-siva znašajo 15 milijonov kron. Aktiva so sicer baje ravnotako visoka, toda so imobilna in se v sedanjih kritičnih raz-merah ne morejo realizirati. Glavne upnice so mnoge banke, ki se trudijo firmi iz zadrege pomagati.

MOISSEL OBDOJEN.

Dunaj, 8. julija. Znani svobodoml-selni občinski svetovalec Moissel je bil danes zaradi kupovanja glasov pri vo-litvah obdojen na šest tednov aresta.

Z juga.

Pomanjkanje zdravnikov v Srbiji. Ker se je na razpis sbrske vlade za stalna zdravniška javna mesta v novih krajih pri-glasilo le majhno število Srbov in Hrvatov, je srbska vlada sklenila sprejemati tudi tuje zdravnike, ki ne znajo srbskega jezika.

Državna tobačna tovarna v Belgradu se razširi, ker je poraba tobačnih izdelkov radi razširjenih državnih mej zelo narasla.

Bernski vseučiliški profesor dr. Kocher se je odpravil v Belgrad na pomoč ranjen-cem.

Vojna in srbski dohodki iz monopolov. Srbski monopolski dohodki so se za časa vojne s Turčijo stalno krčili; tako da je bilo lani meseca avgusta še 5.320.000 frankov dohodkov iz raznih državnih monopolov, potem pa vsak mesec manj, tako da so v februarju 1913 prinesli komaj 2.971.000 fr. Po vojni so se začeli ti dohodki neznatno dvigati, a sedanja jih bo seveda zopet nazaj potlačila. Pač pa se dohodki iz carine zopet približavajo svoji redni višini, a tudi njim ponovna vojna ne bo prizanesla.

Nadaljevalne šole v Srbiji. Višji naučni svet v Srbiji je sklenil, da bodi obisk na-daljevalnih šol za vso šolsko mladino, ki dovrši četrti razred ljudskih šol in ne gre na srednje šole, obvezen.

Ljubljanske novice.

Ij Pevce in pevke naših društev proš tem potom odbor »Ljubljane«, da se zberó v četrtek to čno ob 8. uri zvečer v veliki dvorani »Ljudskega doma« k skupni skušnji. Prosimo polnoštevilne udeležbe!

Ij Šentpeterski Orel v Ljubljani vabi k veliki vrtni veselici, ki jo priredi v nedeljo, dne 13. julija 1913. na vrtu gostilničarja br. Ivana Flegar, Zaloška cesta 7. Spored: 1. Petje mešanega zbora Šentpeterskega prosvetnega društva. 2. Godba članov Slov. Filharmonije. 3. Komični prizori. Pri vese-lici bo poslovala šaljiva pošta, postavljeni bodo razni paviljoni in je preskrbljeno še za razne zabave v razvedrilo častitim gos-tom. Začetek ob 5. uri popoldne. Vstop-nina za osebo 40 vinarjev. Preplačila za telovadni sklad se hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi — odbor. — V slučaju trajno neugodnega vremena se veselica preloži na nedoločen čas.

Ij Njegova prevzvišenost dr. A. Bauer, knez in nadškof zagrebški, je pristopil kot ustanovnik k »Matici Slovenski«. Knez in nadškof dr. A. Bauer se danes mudi na Vrhniki.

Ij Na oklicih so: Anton Gospodarič, skladiščnik pri Kastnerju, z Marijo Ro-ban. — Edmund Stopper, ključavničar državne železnice, s Frančiško Kom-pare.

Ij Letno poročilo višje realke v Ljubljani priobčuje dve razpravi. Prva, prof. Eisenbergova, je: Die an den Sprechpausen lautenden Konsonanten bei den französischen Klassikern des 17. Jahrhunderts. — Druga, prof. dr. Fesslerjeva: Die klimati-schen Verhältnisse in Laibach. — Koncem šolskega leta je bilo na realki 552 dijakov, od teh 334 Slovencev, 194 Nemcev. Z odli-ko je dovršilo šolsko leto 38 dijakov, z dobrim uspehom 343. V obče sposobnih je bilo 45, nesposobnih 65, ponavljalni izpi bo delalo 47 dijakov. Neizprašana sta ostala 2. Hospitantinje so bile na realki 4.

Ij Ljubljana — glavno mesto Ko-roške. Neka berolinska židovska tvrd-ka je v reklamne svrhe založila žepne vozne rede, ki se brezplačno dele pot-nikom na brzovlakih Berolin—Draž-dane—Praga—Dunaj—Trst. V teh voz-nih redih so opisani zanimivejši kraji ob tej progi in tu se Ljubljana navaja kot glavno mesto koroške dežele. Nemški Mi-hel na Koroškem je vsled te v resnici neopravičljive neumnosti hudo razburjen in kliče na pomoč koroško deželno zvezo za tujski promet.

Ij Za 35.000 frankov 25.000 km v treh letih peš hoče vsled stave preho-diti s svojim psom Francoz Georges Drahcelf. V nedeljo je prišel iz Liege v Belgijo preko Francoske in Italije v Ljubljano. Preživlja se s prodajanjem razglednic.

Ij Slovenski zdravniki v Srbijo. Kakot nam poroča odbor Društva zdravnikov na Kranjskem, napoltijo se gospodje vladni svetnik dr. Edo Šla j m e r, dr. Ivan O r a z e n in dr. Mirko Č e r n i č danes ostrons v četrtek v Belgrad, da posvetijo svojo po-moč srbskim ranjenem.

Ij Umrli so v Ljubljani. Janez Sever, tovarniški delavec, 36 let. — Marija Tom-šič, dninarica, 69 let. — Janez Pirnat, de-lavec, 32 let.

Ij Vojaško veteransko podporno dra-štvo za Moste in okolico priredi 13. julija v prostorih gosp. Orašna vrtno veselico.

Spored: Godba, srečolov-itd. Začetek ob 4. uri popoldne.

Ij Ogenj. Danes zjutraj okoli 4. ure je tresčilo v šupo pri tovarni za lep. naker je začela goreti. Ogenj je signaliziral čuvaj na Gradu, nakar je prišlo na lice mesta gasilno društvo, ki je ogenj v kratkem lokaliziralo. Pogorelo je pri šupi kakih 30 m strehe.

Ij S trga. Danes so bile na trgu prve letošnje sveže smokve, katere so prodajali po 80 h kg. Na trg so Vipavci pripeljali 140 škatul svežega sadja, katero je bilo takoj razprodano.

Ij Konja splašila sta se včeraj neke-mu prevozniku na Nadvorjode Fride-miku česti ter zdirjala na Karlovsko ce-sto, kjer sta se ustavila vsled tega, ker je bil poleg hodnika en konj padel. Ko-nja sta se bila ustrašila bliska in groma.

Ij Pravo aprilovo vreme imamo že nekaj dni. Nagloma se pooblači, pride ploha, pa zopet začne sijati sonce, po-tem se pa zopet začne bliskati in tre-skati in po dežniku je že potreben solnčnik. Včeraj dopoldne je pa kar hi-poma tresčilo brez bliskanja in grme-nja. Za zelenjavo to vreme sicer ni sla-bo, pač pa ni dobro za žita, ki bi imela sedaj zoreti.

Ij Nogo zlomil. Včeraj si je Ivan Pa-pler, 70 let star občinski ubožec, ro-dom iz Avšič, ko je šel po stopnjicah, zlomil v stopalu desno nogo. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bol-nišnico.

Ij Društvo jugoslovanskih uradni-kov denarnih zavodov, krajevne sku-pina v Ljubljani, opozarja svoje člane na izredni občni zbor, ki se vsi danes ob 8. uri zvečer v salonu restavracije »Ilirija«.

Ij Usmiljenim srcem najtopleje pri-poročamo ubogo rodbino, bivšega po-štenega obrtnika, ki je vsled bolezni popolnoma obubožal. Vsled bolezni že poldrugo leto ne more delati. Žena ne more toliko zaslužiti, da bi preživljala bolnega moža in dva otroka v 8. in 10. letu, ker mora streči bolnemu možu. Revščina je nepopisna. Naše uredni-štvo radevolje sprejme darove, kdor bi pa želel dar v hrani ali denarju osebno izročiti, naj ga nese ali pošlje na Cesto v Mestni log št. 21.

Iz zdravniških krogov.

Prosim dovolite, da napišem neko-liko opomb k smrtnemu slučaju, ki se je dogodil v bolnišnici pri usmiljenih bratih v Kandiji. Vnaprej pa omenjam, da tega slučaja prav nič ne poznam, pač pa sem skoro uverjen, da gg. ope-raterji niso krivi, in sicer iz sledečih, žalibog na operacijah samih ležečih okoliščin.

Vsakdo, ki se pusti operirati, mora računati prvič s tem, da je narkoza sa-ma na sebi in skoro vsako narkoza za-dosego neobčutnosti več ali manj ne-varno, ker imamo opraviti s strupi, ka-terim ni vsaka konstitucija kos. Na 4 do 10 tisoč narkoz s kloroformom na pr. pride pride en smrtni slučaj, ki ga je strup provzročil. Pri mlajših ljudeh nastopi včasih smrt po vdihavanju že par kapljic kloroforma, ki pa v tem slučaju ni provzročitelj smrti, ampak takozvani status limfaticus, ki pri sodni sekciji docela opraviči narkoti-zerja, kajti operanci, ki imajo pove-čane bezgavke in v večji množini or-gane, ki sestojijo iz enake snovi kot iste, kar se pa preje ne da konstatirati, so podvrženi takim nenadnim operacijskim smrtnim.

Tretji slučaj. Otrok je imel difte-rijo pred recimo dvema mesecema. Stariši pošljejo otroka — s katerim se ni moglo vsled mladosti pomeniti, če je bil kaj bolan v zadnjem času — v svrhu operacije vratnih bezgavk v bol-nišnico; stariši odidejo po oddaji otroka, ne da bi bili govorili z zdrav-nikom. Zdravnik mu operira žrelno bezgavko, ki že pri zdravem otroku napravi precejšnje krvavitve. Ker pa vsled precejšnje krvavitve oprtnje mi-šice ne morejo skriti žil, krvavi rana neprestano naprej in že prej slabi otrok oslabi še bolj in nenadna srčna kap, ki je pri nezdravljeni difteriji tudi sama na sebi mogoča, more takoj nastopiti.

So nadalje ljudje, ki imajo bole-zen hemofilijo. Zdravnik ne ve o tem nič, hemofilijo se mu, pacient pa ne ve ali pa ne pove o svojem stanju ni-česar; če bi tak pacient umrl vsled izkrvavitve, bi ne bilo prav nič čudne-ga. Tudi to se je že zgodilo najboljše-mu operaterju. Poznam mladega sloven-skega zdravnika, ki je skoro izkrvavel pri operaciji bezgavk kljub temu, da ga je operiral slavnj dunajski zdrav-nik.

Imamo pa še druge nevarnosti. Vsaka rana se more vsakemu, tudi najboljše-mu operaterju inficirati (pri-saditi), in če prisaditve inficirani gre na-

prej, more vsled najmanjšega vrea-človeka umreti.

Pride pacient v najboljših letih k zdravniku. Mala goba mu raste kjer-zdravniku; pacientu ne dela nobenih težav, le vsled radovednosti vpraša zdravnika, ki pozna, da se gre za nevarno go-bo, ki jo je treba takoj odstraniti. Ope-racija ni da bi morala pacienti re-šiti, poskusiti pa je treba vse. In vkljub vsej požrtvovalnosti zdravniko-vi umre pacient v nekaj mesecih. Ali je morda temu kriv zdravnik?

Gospa, ki si je pokvarila desno no-go. Da se ji morda gipsna poveza in mrena ležati. Na levi nogi ima razšir-jena žila. Naenkrat jo popade slabost in umre panagloma. Strjena kri v teh žilah je šla po teh v srce, je zaprla cir-kulacijo krvi pot in zopet ni kriv zdravnik.

Zelo mnogokrat pridejo bolniki, ki bi jih zdravnik rad operiral, ker mu vest velevala, če tudi je malo upanja na zmago nad boleznijo; ali gorje ti, mladi zdravnik, če se ti zgodi ena iz-med omenjenih nepravil. Po tebi je, če si se tako spreten. Starejšim, ki so imeli več sreče, se ga sme kaj zgoditi, ali ti, začetnik, si izgubljen.

Če končno še omenim, da so slu-čaji z atipično lego organov, žil in živ-cev in da operater zadene tam, kjer bi morala žila biti, na živce ali njerobe itd., potem morda celo javnost opravi-či nesrečo. — Mogel bi še nadalje na-števati, pa bodi dovolj.

Če grem po cesti, me more povoziti avtomobil, če se peljem na železnici, skoči morda vlak s tira, greš po gozdu ob nevihti in strela te ubije: nesreča nikjer ne počiva. Toda vselej posame-znih nesrečnih, zelo redkih izjem in na-ključij ne smemo zabavljati na celot-no tako človekoljubno operativno de-lo, ki vrši dandanes skoro čudeže, in zdravnike; saj vršijo najtežje delo v največjo korist človeštva.

Dr. Pogačnik Josip.

Primorske vesti.

p Dirka na 300 km s kolesi na mo-tor. V nedeljo je priredil »Club Moto-ciclistico Triestino« svojo dosedaj naj-večjo dirko. Šlo je za prvenstvo pri dirkanju s kolesom na motor na 300 km. Dirke se je udeležilo 15 članov kluba, ki so se zbrali pri pogovoru ob polše-stih v jutro pri tehtnici na kolodvor-skem trgu, odkoder so odrinili na Op-čine, v Gradišče, Faro, Gorico, Sv. Lu-cijo, Cerkno, Škofjo Loko, Postojno in nazaj na Opčine. Prvi je došel do cilja kolesar Giaschi, ki se je pojavil pri startu ob 12. uri 24 minut. Dirka je to-re trajala s kratkimi presledki skoraj sedem ur. Med potjo so imeli dirkači pogosto blatne ceste in celo dež.

p Slaba letina na Krku. Ves otok Krk je bil radi suše, ki je trajala ves mesec junij, takorekoč ena sama velika puščava. Takoj prvi dan julija pa je začelo rositi in dobrodejni dež je napo-jil suho zemljo, da se začelo zelenje na novo poginjati in se vse lepše razvijati. Kmetovalec se je zopet začel veseliti. V petek v jutro pa je na otoku nastala strašna burja. Gromelo in treskalo je, med ploho pa so švigali krvavočrni bliski in toča, ki se je vsula, je pobila žetev in uničila vse nasade. Kar ni bila uničila suša, je sedaj pobila toča. Ubogi Krčani!

p Avtomobilska nesreča. V nedeljo, dne 6. julija, ponesrečil je avtobus, ki od-haja iz Trsta na Volosko ob 3. uri popol-dne. Pri 50 km je na strmem koleni padel v telegrafni drog. En potnik ima pohabljeni obe roki, ostali trije so ostali zdravi.

p Rop pri belem dnevu. Trgovec Hektor Butti v Trstu je poslal v pone-deljek opoldne svojega 17 let starega praktikanta Oresta Bulicalija iz Vod-njana k neki trdki, da bi plačal rač-un. Dal mu je v kuverti bankovcev za 600 kron in fant, ki je šel malo časa v Trstu, je šel na pot. Ker pa Trsta ne pozna, je začel v napačno hišo. Tu pa se začel za nesrečo. Fant namreč trdi, da mu je na stopnjicah nekdo iztrgal pisma in ga udaril po zobeh, potem pa pobegnil. Praktikant je začel jokati, mesto da bi si roparja ogledal in ko se je izjokal, je šel k policiji javit dogo-dek. In ta sedaj ne ve, kje naj išče ro-parja.

p Za varstvo deklet. »Društvo za omejevanje prostitucije v Trstu« je v izredni seji sklenilo, da razširi svoje delovanje in izkuša z vsemi sredstvi podpirati brezposelna tuja dekleta. Sklenjeno je bilo tudi, da se dru-štvo zvala »Magdalenino društvo za zaščito in nadzorstvo deklet«.

p Poneverjenje pri zavarovalnici. Na Reki so zaplenili 20 let starega Jožefa Grobnerja, ki je bil uradnik podružni-ce zavarovalnice »Providenza«. Mlade-niča je osumil njegov šef, da je pone-veril 3000 kron.

p Orožnikova nesreča na nočnem pohodu. V soboto zjutraj je našel finan-čni paznik ob avstrijsko-italijanski meji blizu Međe vsega v krvi orož-niškega stražmojstra Ivana Junca, ki se je ponesrečil pri svoji ponočni pa-trulji. Orožnik, ki je držal puško v ro-ki in na njej nasajen bajonet, pa se je izpodtaknil in padel tako nesrečno, da se mu je zabodel bajonet v desno ste-gno. Junec je bil, ko ga je našel finan-čni stražnik, že skoro v nezavesti in bi bil gotovo izkrvavel. Spravili so ga v vojaško bolnišnico v Gorico.

p Protest čevljarjev. V Trstu so imeli v nedeljo predpoldne zastupni ki čevljarjskih zadrug in samostojni moj-stri iz vseh krajev avstrijskega Pri-morja protestno zborovanje proti kar-teliziranju tovare na usnje in manjših usnjaren, ki samovoljno draže kože, da malim mojstvom ni več mogoče uspe-vati. Cene kož so sedaj že tako visoke, da mojstri ne morejo več konkurirati z industrijalnimi podjetji in tako so zborovalci sklenili na ministrstvo za trgovino naslovljeno resolucijo, ki za-hteva zaščito čevljarjev in primerno uplivanje na kartelizirana industrijal-na podjetja.

p Odhod Turkov z Reke. V soboto zjutraj ob šestih je prispelo z zagreb-škim vlakom na Reko 1600 turških vo-jakov s 56 oficirji, ki so bili za časa prve balkanske bojne pobegnili v Av-stro-Ogrsko, kjer so bili porazdeljeni na štiri ogrska in tri avstrijska mesta. Turško vojaštvo, ki se je odpravljalo v turško domovino — kolikor je je še ostalo — je bilo oblečeno v lepe nove sivkaste uniforme. Poveljeval je vrča-jočim se beguncem major Izmail Hakki beg. Na parnik je Turke spremljalo 125 avstroogrskih vojakov in 7 oficir-jev, špalir po s jim tvorili obmejni in občinski policisti. Avstroogrski pomor-ski kapitan Pavlas se je poslovil v turš-kevm jeziku od teh dezerterjev in jim govornil tako na srečo, da so se povečini solzili. Odgovoril je s solzami v očeh in se zahvali major Hakki. Ob desetih so se Turki odpeljali s parnikom »Ba-ron Fejervary«.

p Mladi morilci. Bosopetniki si na tržaskih ulicah uberejo marsikako ne-umnost. Tako tragičnega izida pa že dolgo ni imela nobena, kakor ona, ki so jo bili zagrešili v soboto. Na samo-težnem vozičku, ki je stal prazen na ulici, zavrt z dvema podloženima za-gvozdam, je sedel 67 let stari Jožef Kavčič, da bi se kot oslabele težak malo odpočil. Videlo ga je par smrkavcev, in ker je bila ulica strma, so si izmislili »šalo«. Ker je starec obračal dečkom hrbet, so izpodmaknili kolesom zagvo-zde in voz je začel drčati navzdol. Na svojo nesrečo starec ni mogel z vozič-ka in ta se je kmalu na to še prevrnil, da je padel mož ob kameniti tlak, kjer je obležal v mlaki krvi. Spravili so ga v bolnišnico, a tam je umrl v ponedel-jek zjutraj za dobljenimi poškodbami. Tako surovost srca, ki se kaže pri deč-kih, bi bilo treba zatirati s primerno vzgojo in kaznijo.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta, 5. julija 1913.

Pšenica za oktober 1913	11.78
Rž za oktober 1913	8.98
Oves za oktober 1913	8.60
Koruza za julij 1913	7.63
Koruza za avgust 1913	7.84
Koruza za oktober 1913	7.30

Efektiv trdno.

Specerijska trgovina

dobro idoča, v Ljubljani ali pa v drugem mestu na Gorenjskem se išče. Ponudbe pod F. K. 10.000 na upravo lista. 2050

500 K Vam plačam, ako Vaših kurjih oves, bradavic in trde kože tukaj 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin Rla-ma-zilo. — Cena lončuk z jamstvenim pismom 1 krono. 336

Kemény (Kaschau) I. Poštni predal 12/160 Ogrsko.

Blizu kolodvora na Dolenjskem je naprodaj

KRASNO POSESTVO

s prenovljenim poslopjem in 49 oralo arondiranega sveta. Sedaj se redi 18 glav živine in 15 prešičev.

Pojasnila v posredovalni pisarni PETER MATELIČ, Škofja ulica 10. Telefon 155.

Brez posebnih obvestil.

2081

Oton Pellan naznanja v svojem in vseh sorodnikov imenu tužno vest, da je njegova predraga sestra oziroma teja in svakinja, gospodična

Hermína Pellan

zasebnica

včeraj ob 11. uri ponoči v 60 letu sta-rosti, nenadoma preminula.

Pogreb herbínje bo jutri, dne 9. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Spodnja Šiška, Kolodvorska ul. št. 166. na pokopališče k Sv. Križu.

Sp. Šiška, dne 8. julija 1913.

Žalujoči ostali.

I. slov. pogrebni zavod Jos. Turk.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, sred. tlak 736.0 mm

Dan	Cas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Predvidna v 24 urah
7	9. zveč.	731.4	16.4	sr. svzh.	nevihta	
8	7. zjutr.	731.6	14.8	sl. jvzh.	oblačno	41.2
	2. pop.	731.9	16.1	sl. svzh.	oblačno	

Srednja večerajšnja temp. 17.6°, norm. 19.5°. Celotna noč nevihta z dežjem.

Hiša

srednje ve-gostilno in vrtom, pri železnični lika, s staro postaji na Gorenjskem, se radi družinskih razmer takoj proda. — Naslov pove upravitelstvo »Slovenca« pod številko 2066. (Znamka za odgovor.) 2066

1 poštni zavilek

(3 kg netto)

popolnoma naravnega

sirupa iz malin

pošlje franko po poštnem povzetju za K 5.60 c. kr. dvorni založnik le-karnar G. Piccoli, Ljubljana, Kranjsko. Pošljite se tudi v sodčkih in v sterilizir. steklenicah.

2961

Zaloga pohištva Fran Doberlet

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 8
priporoča pohištvo vsake vrste v solidni izvršitvi in po nizki ceni.

Dober črn KONJ

se poceni proda na Sv. Petra cesti 79 v Ljubljani. 2079

Trgovski pomočnik

prva moč, se sprejme v trgovino z me-šanin blagom na deželi. Prednost imajo oni, ki so se izučili v mešani trgovini na deželi, dobri računarji in vajeni tudi pri manufakturi. Naslov pove uprava lista pod številko 2075. — (Znamka za odgovor!)

Izpred sodišča.

Važno za tiskarje in izdajatelje časopisov. Dne 26. aprila t. l. je bil vsled obtožbe državnega pravdnika kot javnega tožitelja g. Srečka Magolič, kot faktični voditelj tiskarne Dragotina Hribarja, pri tukajšnjem c. kr. okr. sodišču zaradi prestopka po § 17., 3. odst. tisk. zak. obsojen na 20 K globe, za slučaj neizterljivosti pa na 48 ur zapora, ter po § 389. k. p. z. na povračilo stroškov kazenskega postopanja. — Slučaj je bil naslednji: Tretja številka nekega lista je vsebovala članek, koji je vzbudil v Magoliču slutnjo, da bo list zaradi njega konfisciran; vsled tega je poslal sicer oblastim predpisane dolžnostne izvode, z natisom lista pa je počakal, da tako obvaruje izdajatelja škoda. List je bil res konfisciran, toda organ deželne vlade ni dobil niti enega natisnjene izdoda v tiskarni, da bi ga zaplenil. Državno pravdnstvo je dvignilo vsled tega proti Magoliču obtožbo, češ, da se je s svojim dejanjem pregrešil proti § 17., 3. odst. tisk. z., ker ni šele obenem z izdajo lista poslal tudi dolžnostne izvode, kakor veli dotični paragraf, temveč pred natisom oziroma izdajo lista. Magolič je pri c. kr. okr. sodišču zagovarjal svoje dejanje ter dokazoval, da § 17., 3. odst., ni tolmačiti tako, kakor ga tolmači g. drž. pravdnik, namreč da se dolžnostnih izvodov ne sme predložiti oblastvom pred izdajo, temveč šele obenem z izdajo lista; pač pa da je s tem mišljen le najskrajnejši termin, ki je dovoljen za oddajo dolžnostnih izvodov. Gospod drž. pravdnik je vzlic temu vzdržal svojo obtožbo ter predlagal obsodbo, nakar je bil g. Magolič, kakor že omenjeno, obsojen. Državno pravdnstvo je zastopal g. dr. Kaiser, sodil pa je g. dr. Grasselli. — G. Magolič je vložil priziv na deželo kot vzključno sodišče in dne 24. junija se je vršila vzključna obravnava pri tukajšnjem deželnem sodišču pod predsedstvom c. kr. dež. sod. nadsvetnika Vedernjaka, v navzočnosti c. kr. dež. sodnije svetnikov Potrate, Peršeta, Milčinskega kakor sodnikov in c. kr. avsk. Tollazija, kakor zapisničarja. Državno pravdnstvo je zastopal dr. Pajnič, zagovarjal in svoj priziv utemeljeval pa je Magolič sam. — Na podlagi Magoličevih utemeljevanj in jasnih dokazov, v kakšen konflikt bi prišle oblasti s tiskovnim zakonom, ko bi se § 19., 3. odst. tisk. zak. tolmačil tako, kakor ga tolmači in utemeljuje drž. pravdnstvo, izdalo je deželno sodišče po kratkem posvetovanju naslednjo oprostilno razsodbo: Vzklicu obtožbenca Srečka Magoliča zaradi krivde in kazni zoper isto sodbo se ugoditi, navedena sodba razveljavi ter se obtožbenec v smislu § 259., št. 3 k. p. r., oprosti obtožbe, da kot faktični vodja tiskarne Dragotina Hribarja v Ljubljani s tem, da ni ob oddaji dolžnostnih izvodov tretje številke imel dotiskano že celo naklado te številke, ni izvršil dolžnosti, določene v § 17., 1. odst. t. z. in s tem zakrivil prestop po § 17., 3. odst. tisk. zak. — Razlogi. Vzklicu obtožbenca je bilo ugoditi iz sledečih razlogov: Določbe § 17. tisk. zak., da mora tiskar od vsakega posameznega lista obenem s pričetim raznašanjem ali razpošiljanjem oddati en izvod pri varnostnem oblastvu in pri državnem pravdnstvu, ni tako tolmačiti, da bi moral tiskar ob oddaji teh izvodov imeti natisnjeno že vso naklado lista, niti ne, da ne bi smel počakati z nadaljnim natisovanjem in razširjanjem. Protivilo bi se načelom in namenu kazenskega zakona, ako bi se previdnega tiskarja, ki dvomi, ali tiskovina ne ustanavlja kaznjivega dejanja in ki zaradi tega odlašja z nadaljnim tiskom in razširjanjem, sililo, da zoper lastno prepričanje nadaljuje kaznjivo početje in iz stanja poizkusa, ki bi se mu po § 17.a) in 262 g) k. z. štelo za olajšavo, prestopi v resnično izvršitev kaznjivega dejanja. Potemtakem je v citiranem paragrafu določbo, da je navedena izdoda oddati obenem s pričetim raznašanjem ali razpošiljanjem lista, le smatrati kot nasprotje sledeče določbe, da je od drugih tiskovin vsaj 24 ur pred raznašanjem in razpošiljanjem oddati dolžne izvode, in jo tolmačiti tako, da je navedena izdoda periodičnih listov oddati najkasneje z raznašanjem in razpošiljanjem. Če tedaj obtoženec pri oddaji dolžnostnih izvodov ni imel natisnane že cele naklade dotične številke, s tem še ni ravnal proti določbi citiranega paragrafa, vsled česar ga je bilo od obtožbe oprostiti.

Glasba.

Ij »Glasbena Matica« v Ljubljani javlja svojim članom in vsem slovenskim pevskim društvom, da je priljubljena dr. Schwabova

skladba »Zlata kanglica« za mešan zbor s spremljevanjem klavirja in harmonija ravnokar v tisku izšla. Ta vesela, sveža, ljubezna skladba se je tako priljubila, da društva po nji povprašujejo in jo žele izvajati. Ona društva, ki hočejo to delo, ki se je v Maticinih koncertih v Ljubljani, v koncertu podružnice v Trstu, po »Celjskem pevskem društvu« v Celju in po izobraževalnem društvu na Jesenicah z najlepšim uspehom izvajalo, v svojih nastopih izvajati, je lahko naroče pri »Glasbeni Matici«. Izvaja se lahko s spremljevanjem klavirja in harmonija ali pa orkestra. Partitura 3 K. Glasovi za zbor se dobivajo, orkestralna partitura in orkestralni glasovi pa izposojujejo s skladateljevimi dovoljenjem pri »Glasbeni Matici« v Ljubljani. Članom se določijo ta skladba skupno z muzikalijami, ki so namenjene za društveno leto 1913/14. Člani dobijo poleg te skladbe klavirsko partituro — ene najlepših in najvrednejših skladb slovenske moderne glasbe: Anton Lajovicve »Gozdna samotna«, ki je zložena za ženski zbor in orkester in ki se je pred devetimi leti in v pretečeni koncertni seziji z največjim uspehom izvajala v Maticinih koncertih — ter se ženskimi zborom v izvajanje najtopleje priporoča. Kot tretje delo dobé člani malo zbirko moških in mešanih zborov, med njimi prav lepe »Tri večerne pesmi« Adamičeve, izvrstno in efektno Schwabovo »Še ena«, dramatično balado za moški zbor: Michlov »Atila in ribič« in druge. — V tisku so dalje: Koroške slovenske narodne pesmi Švikaršičeve in pripravljajo se tudi znamenita izdaja narodnih pesmi beneških Slovencev. — Muzikalije »Glasbene Matice« za leto 1912/13.: »Album 25 slovenskih pesmi za gosli« in »Trije znameniti samospeli Devovi: Snegulčica, Pastirica, Kanglica, se ravnokar razpošiljajo. Naročajo se lahko kar po dopisnici pri »Glasbeni Matici«. — »Glasbena Matica« dalje javlja, da sta najpriljubljenejša dva zvezka Bajukovih slovenskih narodnih pesmi, ki sta bila že dvakrat razprodana, zopet izšla v tisku. Slovenska pevska društva in oni, ki so po tej razprodani zbirki povpraševali, ju lahko naročijo pri »Glasbeni Matici« v Ljubljani ali po knjigarnah. — Odbor »Glasbene Matice«.

Gospodarstvo.

— **Vpeljava poštno-naložnih kart.** Počeniši s 1. julijem 1913 je možno zapadajoče tirjave do zneska všteviš 10 kron iztirjavati po poštno - naložnih kartah ali dopisnicah. V ta namen se sme uporabljati le po poštni upravi založene, v rdečem tisku na sivem papirju napravljene golice. Prodajna cena znaša 10 vin. Te golice obstoje iz dveh delov, iz poštno - naložne karte same ter iz naložne poštne nakaznice. Oba dela mora odpošiljatelj (nalog izdajajoč) predtisku primerno izpolniti. Na zadnji strani odrezka so dopustne le opazke, ki se nanašajo na znesek, ki naj se iztirja. Poštno - naložno nakaznico je možno nasloviti tudi na c. kr. poštno - hranilnični urad v svrhu vključbe na račun nalogdajalca ali na kak drug javen kreditni zavod. Prodaja poštno - naložnih kart se izvršuje slično navadnim pisemskim pošiljativam, vendar se priporoča, da se iste prodaja na okencih poštinih uradov; priporočati se jih ne sme. Nedopustna je nadalje zahteva, naj se nalogdajalca posebno obvesti, ako je dolžnik povodom predložitve poštno - naložne karte odkup iste odklonil, ter odredba, naj se poštno - naložno karto za slučaj neodkupa takoj vrne ali kak drugi v ta namen označeni osebi v odkup predloži. Oddajni poštni urad predloži poštno - naložno karto dolžniku v svrhu odkupa. Ako se istega ne najde, ali ako je odkup iz katerega koli si bodi vzroka nemožen, obvesti se dolžnik, da je za njega došla poštno - naložna karta ter da se isto v svrhu odkupa sedem dni na poštinem uradu pripravljeno drži. Ponovnih dostav se ne izvršuje. Za pošiljanje poštno - naložnih kart se izvršuje le v tuzemstvu. Povodom odkupa poštno-naložne karte se izroči dolžniku odrezek karte, ki služi kakor pobotnica. Iztirjani znesek se prepošlje s poštno - naložno nakaznico, ki se nahaja pri poštno - naložni karti nalogdajalcu po odbitku normalne iztirjevalnine ter pristojbin za poštno nakaznico. Neodkupljene poštno - naložne karte se povračajo odpošiljateljem s primernimi opazkami. Za poštno-naložne karte ne prevzema poštna uprava nikakega jamčenja, posebno ne za pravočasno predložitve, povrnitev in za pošiljanje. Za iztirjane zneske jamči poštna uprava enako za poštne nakaznice vplačanim zneskom.

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Komenskega ulica 4. Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinske kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. klr. odd. dež. boln.

KNJIGOTRŽTVO.

Cerkvenim zborom za mesec julij in in za nove maše priporočamo:
Sattner p. Hugolin: Missa seraphica za mešan zbor orgle (tudi za orkester). Part. 3 K 20 vin., gl. po 50 vin.
Foerster Ant.: Missa St. Caeciliae za mešan zbor. Part. 2 K, gl. po 30 vin.
Pogačnik J.: Missa St. Josephi za mešan zbor. Part. 1 K 60 vin. glasovi po 40 vin.
Chlondowski D. Ant.: Missa St. Stanisla za mešan zbor. Part. 2 K 80 v., gl. po 40 vin.
Gerbil Fr.: 12 pange lingua - tantum ergo za mešan zbor. Part. 1 K 80 vin., gl. po 40 vin.
Foerster Ant.: Te Deum po motivih Haydnove zahvalnice za mešan zbor ali enoglasno z orglami. Part. 50 vin.
Griesbacher: Repertorium chorale enoglasno z orglami. Part. 3 K 24 vin., vez. 3 K 84 vin., gl. po 72 vin., vez. po 96 vin. Obsega enoglasne graduacije, ofertorija, veni creator in druge k službi božji spadajoče napeve.
Foerster Ant.: 12 pange lingua-tantum ergo za mešan zbor. Part. 1 K 80 vin., gl. po 50 vin.
Sattner p. Hugolin: Te Deum za mešan zbor in orgle. Part. 1 K 60 vin., glasovi po 10 vin.
Premrl St.: Hvalite Gospoda. 20 pesmi na čast svetnikom za mešan zbor. Part. 2 K 40 vin., gl. po 60 vin.
Gerbil Fr.: Maša v čast sv. Frančiška Serafinskega za mešan zbor. Part. 1 K 80 vin., gl. po 20 vin.
Foerster Ant.: 10 evharističnih pesmi za mešan zbor. Part. 2 K, gl. po 40 v.
Kimovec-Premrl: Introitus & Communiones za največje in večje praznike cerkvenega leta po novi vatikanski izdaji. Part. 2 K, gl. po 1 K.
St. Premrl, Hvalite Gospoda v Njegovih svetnikih! 20 pesmi v čast svetnikom. V tej zbirki se nahajajo tudi pesmi v čast sv. Alojziju, sv. Janezu Krstniku, sv. Cirilu in Metodu in Fortunatu, sv. Jakobu, sv. Ani in sv. Lavrenciju, ki se bodo vse lahko kmalu rabile. Cena part. 2 K 40 vin., glasovi po 60 vin. Dobi se v **Katoliški knjižarni v Ljubljani.**

! Odkar zajtrkujem in južnam!

sladni čaj

ne maram za noben drug zajtrk in se čutim zdravega, močnega in prihranjen polovico denarja v gospodinjstvu tudi na mleku in sladkorju. Za dojenčke ni boljšega redilnega sredstva. Take pohvale dohajajo vsak dan pri zopetnih naročilih Trnkoczy-jevega sladnega čaja, znamke **SLADIN** pri izdelovaltelju, lekarnarju Trnkoczy v Ljubljani zraven rotovža, kateri je vzgojil s sladnim čajem svojih 8 zdravih otrok. Po pošti najmanj 5 zavitev K 4—, poštni zavitek 5 kg po 15 zavitev K 10— franko. Zavitek 1/2 kg po 60 vin. tudi pri trgovcih. Glavne zaloge na Dunaju: v lekarnah Trnkoczy, Schönbrunnerstrasse 109, Radeckplatz 4, Josefstädterstrasse 25. V Gradcu: Sackstrasse 4. 109

V najem se odda v novi hiši več stanovanj za letoviščarje

tik Save. 10. min. od bostaje Jezica, v bližini postajališča avtomobila Celje-Ljubljana. Ista hiša z vrtom se event. tudi proda. Več se poizve pri županu na Jezici. 2030

Bilinska kislá voda

Naravna

najbogatejši alkalični (natron - lithion) kislec na Češkem. Izborna dietetična namna na pijača. O vrednosti bilinske izvolite vprašati hišnega zdravnika. 3851

D mača najnovejša konfekcijska trgovina Maček & Komp. Franca Jožefa cesta 3

879 52

se priporoča cenj. p. n. občinstvu v nakup

narejenih oblek.

Sprejemajo se naročila po meri, ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. železnice.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Kupim pod ugodnimi pogoji vse TERJATVE IN DOLGOVE

katerih dolžniki so na Kranjskem. Ponudbe pod »Reel 2015« na upravo »Slovenca« z znamko za odgovor. 2015

Kolesarji, zahtevajte

v svojem lastnem interesu nemudoma prvi slovenski bogato ilustrovani cenik 1913, koles in posameznih delov, ki je pravkar izšel, brezplačno in poštnine prosto. Preglejte istega pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo prvovrstno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.

Karel Čamernik & Ko. Ljubljana Dunajska cesta št. 9—12.

Specijalna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli. Mehanična delavnica in garaža.

Gostilničarji, pozor!

V najem se dá s 1. oktobrom t. l.

HOTEL AUSTRIA

v Slovenski Bistrici z opremljenimi sobami za tujce.

Ponudbe se naj naslovijo na Posojilnico v Slovenski Bistrici, katera daje vsa potrebna pojasnila.

2055